

REZULTATI POLLETNEGA POSLOVANJA PODJETJA

Analiza poslovanja podjetja začena pri izpolnitvi proizvodnega plana. Proizvodni plan obsega bruto in blagovno proizvodnjo. V bruto proizvodnji so zajete vse dejavnosti za izvršitev blagovne (neto) proizvodnje. Zaradi tega je razumljivo, da je bruto proizvodnja količinsko obsežnejša kot pa blagovna. V bruto proizvodnji so polproizvodi ločeno prikazani, kot na primer ulitki, odkovki, zvarjenci, kisik itd., v blagovni so pa ti elementi zajeti v finalnem produktu.

Dosežene uspehe uspešno primerjamo z rezultati, ki smo jih dosegli v istem obdobju preteklega leta in s primerjavo planskih nalog.

Plan proizvodnje in realizacije, ki ga določa DS za naslednje leto, mora biti vsklajen s sprejetimi naročili, razpoložljivimi kapacitetami, razpoložljivo delovno silo in z možnostjo nabave surovin in reprodukcijskega materiala. Pod takimi pogoji je za leto 1964 povečan plan skupne proizvodnje v primerjavi z doseženo količino v preteklem letu za 13 %, plan blagovne proizvodnje pa za 16 %.

Proizvodnja

V prvem polletju smo dosegli bruto proizvodnjo nasproti rezultatu iz prvega polletja preteklega leta s 102,1 %, blagovno proizvodnjo s 104,2 %. To pomeni, da smo proizvodnjo povečali za 2,1 % oz. za 4,2 %. Letni plan bruto proizvodnje je bil dosežen s 43 %, blagovne proizvodnje pa z 39,7 %.

Proizvodnja našega podjetja se sicer ne odvija enakomerno in je tudi v preteklih letih polletna izpolnitev plana zaostajala, vendar to dejstvo ne more opravičevati rokavnega nedoseganja planskih zadolžitvev. Dosežena proizvodnja ni v skladu s porastom proizvodnih kapacitet in številom delovne sile, ki je porasla za 9,1 %, proizvodnja pa le za 2,1 oz. 4,2 %.

Finančni rezultat

Nasproti proizvodnji po količinskih pokazateljih so doseženi finančni pokazatelji ugodnejši, in sicer smo s fakturiranjem presegle polletni rezultat lanskega leta s 13,7 %, finančni plan pa je dosežen s 47,3 %. Boljši finančni rezultat gre le na račun nedokopčane proizvodnje, ki jo naročniku zaračunavamo v obliki situacijskih faktur. Namen celotne dejavnosti je doseganje finančnih rezultatov, vendar je nujno tudi blagovno proizvodnjo, to je finalizacijo, pospešiti in približati planskim zadolžitvam. Po finančnem planu je dosežena realizacija za domači trg z 61,5 %, vtem ko so bili izvojni posli uresničeni le s 14,7 %.

Pri vrednotenju doseženih proizvodnih rezultatov je treba razen blagovne proizvodnje upoštevati tudi porast nedokončane proizvodnje. Finančna realizacija, dosežena s fakturiranjem, znaša 47,3 % letnega plana, porast nedokončane proizvodnje v odnosu na finančni plan tekočega leta pa je 1,7. Finančna realizacija in porast nedokončane proizvodnje predstavljata doseganje finančnega plana 49 %. Iz tega je razvidno, da peša ne le finalizacija, pač pa tudi celotni vložek v proizvodnjo za 2 %.

Proizvodnja po artiklih kaže večja odstopanja, n. pr. pri turbinah za 75,7 %, od tega pri izvoznih poslih za 49 %, pri nadaljnjih izvoznih poslih črpalk za 99,4 %, pri orpemi za cementarne

za 93 % in pri Diesel-motorni proizvodnji za 98,5 %.

Finančni uspeh

Finančno realizacijo predstavlja celotni doseženi iztržek oz. prodajna cena za prodane proizvode. Prodajna cena mora pokrivati ves vložek v proizvodnjo, to je vrednost materiala — produktivnega in pomožnega, investicijsko vzdrževanje, amortizacijo, obresti, osebne dohodke z vsemi dajatvami, proračunske prispevke in druge izdatke. Razen tega je s prodajno ceno treba v podjetju zavarovati udeležbo od doseženega finančnega rezultata za lastne sklade, iz katerih se financirajo potrebe družbenega standarda, stanovanjska izgradnja in plačujejo anuitete od najetih posojil za obratna sredstva.

S finančnim rezultatom prvega polletja nismo dosegli polnega kritja za izplačane osebne dohodke in tudi ne za sklade podjetja predvsem zaradi podražitve reprodukcijskega materiala in porasta osebnih dohodkov oz. proizvodnih stroškov.

Medsebojna vzporeditev pokazateljev iz letošnjega in lanskega letnega obračuna med ostalimi kaže na porast celotnega dohodka. Se hitrejši je porast materialnih izdatkov — 11,7 % in osebnih dohodkov — 7,3 %, kar naravno močno vpliva na naraščanje lastne cene. Ker prodajne kalkulacije niso sledile spremembam na trgu oz. porastu proizvodnih stroškov, je imelo nujno za posledico upadanje dobička oz. dohodka in nedoseganje sredstev za polno kritje iz plačanih osebnih dohodkov ter za ostale obveznosti in potrebe sklada skupne porabe. Precejšen vpliv na doseganje finančnega rezultata imajo izvojni posli, sklenjeni za fiksno devizno ceno po določenem obračunskem tečaju, ki ne upošteva nastale spremembe na domačem trgu glede porasta proizvodnih stroškov. Ta okoliščina ne sme vplivati na našo izvozno politiko, zato je treba proizvodne stroške uravnovesiti s cenami finalnih produktov na svetovnih tržiščih.

Analiza pokazateljev, nanašajoča se na izpolnitev planskih obvez, kaže isto podobo kot primerjava z rezultati poslovanja v lanskem letu: porast proizvodnih stroškov in upadanje dobička oz. dohodka. Isti rezultat daje medsebojna primerjava pokazateljev iz strukture cene po lanskega leta in letošnjem obračunu, kjer pa je padec dobička še izrazitejši, namreč od 6,8 na 2,4 %.

Za interno analizo poslovnih rezultatov ima odločujoči pomen periodični obračun po fakturirani realizaciji, ker zajema poslovne rezultate obračunskega obdobja v celoti, za delitev finančnih rezultatov pa je odločujoč.

Periodični obračun po plačani realizaciji

Le-ta zajema samo delno poslovanje tekočega obračunskega ob-

dobja, delno pa tudi poslovanje iz predhodnih obračunskih obdobj. Ta obračun je namreč vezan na preliv denarja iz vnovčenih faktur iz tekočega in predhodnega leta, neplačane fakture pa ostanejo v periodičnem obračunu nezajete. Podrobna analiza pokazateljev iz tega obračuna iz omenjenih razlogov ne bi dala tako preciznih rezultatov.

Positivno je, da plačana realizacija dosega fakturirano realizacijo z 98,8 %.

Dne 4. septembra je bil v Trebnjem občinski praznik. Proslavili so ga s slavnostno akademijo, slavnostno sejo, povorko, množičnim zborovanjem, promenadnim koncertom in s športnimi prireditvami. Trebnje je v povojnih letih, zlasti pa v zadnjih letih naredilo v gospodarstvu in kmetijstvu velik korak naprej. Tako imajo tovarno šivalnih strojev, Destilacijo Dano, Kemoopremo in druge gospodarske organizacije. V Trebnjem ima svoj velik obrat tudi Litostroj in v katerem izdelujejo v glavnem zvarjence. Ta naš obrat pločevinarne se bo v prihodnosti še širil in postal eden izmed največjih v tej občini. Na paradi, ki so jo organizirali v počastitev svečanega dne, je v tistem delu, ki je prikazoval industrijski razvoj, kot prvi nastopil tudi Litostroj. Na avtomobilu sta bila dva naša delavca, hkrati pa je bila tam tudi zvarjena skulptura varilca, izdelek Marija Vilharja. Odslejš bo stala skulptura pred vhodom v naš obrat

V sredini tega meseca so srečni lastniki prejeli ključe svojih stanovanj v enem izmed dveh novih blokov na Djakovičevi cesti. V 19 bloku je po 15 eno, dvo in trosobnih stanovanj in 17 samskih sob. Menda bo drugi blok vseljiv ob pričetku zime. Na sliki: Nova stanovanjska bloka med zaključnimi deli

Podjetje mora nujno ukrepati, da zaustavi nadaljnje upadanje finančnega uspeha. To je dosegljivo z revizijo kalkulacije prodajne cene in z racionalnejšo proizvodnjo, predvsem z varčevanjem, čimvečjo izrabo instaliranih kapacitet, okrepljeno storilnostjo delovne sile in primerno organizacijo proizvodnje; kjer je mogoče, je treba preusmeriti sedanji način produkcije proizvodov na produkcijo sestavnih delov finalnega produkta z uporabo litostrojskih standardov in revizijo asortimana proizvodnje.

Po pokazateljih iz periodičnih obračunov lanskega in tekočega poslovnega leta dobimo naslednje podatke povečanja:

delovne sile za	9,5 %
plačane ure za	12,7 %
skupna proizvodnja-	
količinska	2,1 %
celotni dohodek	13,7 %

davek na promet	
proizvodov	9,9 %
lastna cena proizvodnje	18,2 %
materialni izdatki	25,4 %
prispevek za kadre	
in članarine	109,1 %
dopolnilno socialno	
zavarovanje	19,4 %
realizirani bruto	
osebni dohodki	21,0 %
dohodek	1,3 %
prispevek iz dohodka	1,3 %
in padanje dobička za	59,4 %

Režija

Zelo važen element proizvodnih stroškov so režijski izdatki. Režija zajema predvidoma take izdatke, ki ne nastajajo v proizvodnji določenega objekta, marveč so širšega značaja in neogibni za izpolnitev celotnega proizvodnega programa, kot n. pr. poraba vode, električna energija, stroški tehničnega vodstva, uprave itd. Za predvidene režijske izdatke sestavlja podjetje paralelno s proizvodnim in finančnim planom tudi plan režije. Iz polletnega obračuna je razvidno, da so se režijski izdatki povečali nasproti lanskemu letu za 14,5 %, nasproti letnemu planu pa za 2,2 %. Porast režije je tudi posledica podražitve materiala in povečanja osebnih dohodkov.

Osebni dohodki

V strukturi cene so osebni dohodki za materialnimi izdatki najmočnejši element kalkulacije: 20 % v obračunu z dne 30. 6. 1963, 21,7 % z dne 31. 12. 1963 in 24,3 % z dne 30. 6. 1964; v finančnem planu za leto 1964 pa so zajeti z 20,7 %.

Problem osebnih dohodkov je zelo delikaten in ga je treba obravnavati z vso pozornostjo, po eni plati s stališča gospodarske politike, da z neusklajenim nagrajevanjem ne porušimo finančnih temeljev podjetja, po drugi plati pa s stališča kadrovske politike, ki zahteva nagrajevanje v skladu z naraščanjem življenjskih stroškov. Uspešna rešitev tega problema je v polni meri odvisna od doseganja ustreznega finančnega rezultata, t. j. dohodka oz. dobička ob racionalizaciji proizvodnje in prodaje proizvodov.

Izplačani osebni dohodek je po obračunu z dne 30. 6. 1964 v porastu nasproti 30. 6. 1963 za 14,4 %, nasproti 31. 12. 1963 za 7,8 % in nasproti planu za leto 1964 za 9,8 %. Celotno izplačani bruto osebni dohodki so porasli nasproti stanju z dne 30. 6. 1963 za 26,3 %, nasproti 31. 12. 1963 za 15,2 % nasproti letnemu planu za 10,4 %.

Potemtakem je osebni dohodek po vseh vidikih v hitrejšem naraščanju kot proizvodnja oz. finančna realizacija, število delovne sile, opravljene delovne ure in storilnost. Na žalost je porast osebnih dohodkov v razkoraku s storilnostjo, ki se odraža v pokazateljih dosežene blagovne proizvodnje, finančne realizacije in pri doseženem celotnem dohodku na enega zaposlenega mesečno.

Porast osebnih dohodkov je po planu za leto 1964 v razkoraku z doseženo blagovno proizvodnjo za 20,7 %, s finančno realizacijo za 20,1 % in s celotnim dohodkom na enega zaposlenega delavca za (Nadaljevanje na 2. str.)

Nagrade in pohvale za vestno delo

Ne samo z disciplinskimi ukrepi, tudi s pohvalami in dajanjem nagrad se daje priznanje delovnemu človeku za njegovo večletno sodelovanje v podjetju. Ne smemo pozabiti na vse tiste sodelavce, ki vztrajno težijo za nadaljnji uspeh podjetja. Tudi letos ob 17-letnici podjetja je prejelo 176 delavcev, ki so že več kot 15 let v tovarni, pismeno priznanje in pohvalo za svoje dolgoletno delo, 199 delavcev pa je za svoje desetletno sodelovanje prejelo pismeno pohvalo in zapestno uro.

Tehnična služba — tehnično kontrolni biro

15-letniki:

Diplome so prejeli: Ivan Belič, Vinko Bricelj, Rudolf Katnič, Franc Konjar, Stane Markelj, Ivan Jurla.

10-letniki

Diplome in zapestno uro so prejeli: Gabrijela Bobnar, Pavla Brilej, Jože Cenkar, Milan Cerkvenik, Bogomir Kosmač, Marija Kutin, Ivan Lah, Pavel Maričič, Jože Pečjak, Franc inž. Seliškar, Stojan Stojanovič, Stanislava Skof, Julij Vidmar, Ivan Zbontar.

Zapestne ure so prejeli: Stanko Miklič, Alojz Redek, Branko Poje.

Tehnična služba — centralno tehnični biro

15-letniki:

Diplome so prejeli: Vilko Krapež, Marija Merklin, Bogomil inž. Podboj, Alojz Toplak, Bruno Valenčič.

10-letniki:

Diplome in zapestne ure sta prejela: Marija Artač, Hugo Mešiček.

Materialni biro

15-letniki:

Diplome so prejeli: Janez Česnik, Cecilija Marn, Previslav Mijatović, Janez Sotlar, Milan Skrljanc.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Marija Kocmur, Ivo Pretnar, Jože Zorman.

Proizvodna enota — Metalurški obrati: livarna jeklene litine, sive litine in modelna mizarna:

15-letniki:

Diplome so prejeli: Nežika Arh, Anton Bučar, Jurij Camič, Agata Fende, Božo Galič, Anton Hiti, Anton Jakofčič, Alojz Kopač, Franc Kovač, Ana Kralj, Aleksander Lucu, Ivan Maričič, Stanislav Meserko, Ciril Oblak, Peter Ponigrac, Alojz Potisek, Ferdo Saletiniger, Anton Sapor, Majda Sašek, Alojzija Skubic, Jože Sipelj, Ana Stalec, Jože Tekavčič, Oton Višček, Alojz Vončina, Angela Zamlen, Franc Zorman.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Jože Bregar, Franc Bukovec, Josip Klobučar, Anton Koželj, Jože Lebar, Alojz Lesjak, Alojz Lipar, Lovrenc Metelko, Stefan Metelko, Anton Mohar, Edvard Ostanek, Viktor Pajk, Jože Rogáč, Karel Saje, Ivan Smole, Valentin Srša, Ferdinand Sirec, Dominik Znidaršič, Janez Drobnič, Franc Golobič, Alojz Gruđen, Anton Hočevvar, Ivan Hočevvar, Franc Jevnikar, Avgust Kočar, Jože Kunič, Franc Osredkar, Muharem Pivač, Albin Račetič, Josip Sambolec, Ciril Stenko, Jože Tkalcich, Stefan Trstenjak, Stefan Velikonja, Janez Zlogar, Jože Zugič, Janez Avbar, Robert Dezelak, Alojz Funkelj, Franc Gregorc, Ivan Hranjec, Adolf Kobal, Mirko Kregar, Anton Lekše, Martin Menčinger, Janez Smole.

Zapestne ure so prejeli: Viljem Lorber, Hasan Mahmutović, Viktor Marič.

Proizvodna enota — pločevinarna in kovačija:

15-letniki:

Diplome so prejeli: Ernest Marinčič, Marjan Marušič, Leopold Miklič, Marko Momčilović, Francka Prime.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Francišek Bukovec, Marko inž. Celarc, Ciril Gostič, Roko Matjašič, Vinko Pavec, Franc Pustišek, Stanislav Smid.

Proizvodna enota — Hidravlični stroji

15-letniki:

Diplome so prejeli: Alojz Barle, Ciril Brenčič, Karel Čemažar, Metod Erpič, Jože Gal, Stane Gabrovšek, Franc Hafner, Lado Jerše, Ivan Klinc, Ivan Klopčar, Matija Knific, Janez Kokalj, Stane Koprivnik, Božidar Lavrenčič, Anton Lotrič, Jože Markelj, Alojz Nahtigal, Anton Novak, Avgust Opaka, Pavel Pogačar, Franc Potočnik, Vincenc Robič, Stane Samarin, Nikola Skeledžič, Ludvik Slana, Mladen Sabič, Jože Skulj, Franc Ster, Janez Tomšič, Julij Trpin, Ivan Znidaršič.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Ivan Anžič, Franc Dolamič, Djordje Fekete, Azis Huskič, Jože Kikelj, Stana Kranjc, Janez Mihelič, Viktor inž. Nolimaj, Franc Podboj, Mirko Polanec, Josip Pospis, Pavel Sajevec, Franc Selan, Lavoslav Sotensek, Silvan Stokelj, Ivan Torkar, Anton Velkavrh, Janez Vrenčur, Stane Zabukovec.

Zapestni uri sta prejela: Alojz Dolenc, Jože Humski.

Proizvodna enota — Stroji in naprave:

15-letniki:

Diplome so prejeli: Branko Bežan, Pavel Dolenc, Franc Furlan, Ivan Gorjup, Pavel Grošelj, Rafael Javornik, Ivan Jesenšek, Franc Jurček, Ernest Kristan, Vlado Vidic, Jože Zavašnik, Niko Zupanič, Franc Zmahar.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Oton Bolha, Bruno Cankar, Avguštin Eržen, Rajko Frank, Anton Grigilo, Slavko Hren, Jože Jordan, Marjan Klemen, Anton Kmetec, Marjan Lovšin, Ivanka Lukanc, Jože Marinček, Avgust Merc, Franc Novak, Anica Okretič, Jože Pečar, Rudi Potočki, Franc Selan, Mialn Spanovič, Alojz Tekavec, Stanislav Vetovec, Filip Zelič, Valentin Zagar, Janez Zakelj.

Proizvodna enota — Dieslovih motorjev in talnih transportnih sredstev

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Pavel inž. Amon, Jože Avguštin, Stane Ban, Milan Čelik, Janez Glavan, Jože Kapelj, Jože Kašček, Andrej Krajnc, Rajko Marenčič, Alojz Mužar, Franc Podbevšek, Franc Podlipec, Jakob Sojer, Jože Stojnič, Alojz Škrjanc, Marko Trobec, Alojz Turenšek.

15-letniki:

Diplome so prejeli: Stanislav Artač, Slavko Erjavec, Vladislav Grdina, Anton Gril, Alojz Jutreshek, Franc Kramarič, Janez Križaj, Stane Lender, Stanislav Lipušček, Franc Ravnohrib, Ludvik Toplak, Josip Zalta, Anton Zeljkov.

Proizvodna enota oskrbovalni obrati

15-letniki:

Diplome so prejeli: Janez Barlič, Filip Bele, Franc Bizjak, Zvonimir Bolta, Jože Bradško, Silva Brajak, Anton Dolšak, Milan Glinšek, Stanko Hlade, Večeslav Hočevvar, Franc Hostnik, Ciril Hrovat, Karel Jagrič, Boro Janković, Stefan Jež, Marija Jus, Bogdan Kastelic, Štefka Koderman, Bojan Kos, Marija Kožuh, Filip Kragelj, Vincenc Kralj, Dimitrij Kveder, Janez Levašič, Franc Lovše, Franc Maselj, Franc Nose, Jože Okretič, Franc Oven, Alojz Pavli, Jožefa Perovšek, Jožefa Pihler, Marjan Podbevšek, Jože Podvratnik, Stanko Pogačar, Renato Racman, Nikolaj Sedej, Branko Sever, Ludvik Srež, Ivan Stančnik, Vincenc Šutar, Marjan Tepina, Jože Toni, Karel Tratar, Viktor Vidović, Albin Vipotnik, Franc Zrimšek, Vladislav Zervonik.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Stefan Barle, Marija Drugovič, Janez Gostič, Marjan Grobiša, Ciril Jenko, Venceslav Korošec, Ignac Kos, Ivan Kovač, Milan Kralj, Anton Kramžar, Lovrenc Kržišnik, Martin Mlakar, Feliks Nose, Rudi Perušek, Janez Pirc, Dominik Povše, Jože Regent, Emil Ribič, Franc Sedlar, Franc Simčič, Anton Smrkolj, Ignac Strajnar, Alojz Turk, Alojz Zupančič, Ivan Zejen, Angela Zohar, Vida Znidaršič. Zapestno uro je prejel: Stanko Koželj.

Gospodarsko računski sektor:

15-letniki:

Diplomi sta prejela: Marija Dolinar, Vinko Hecl.

10-letniki

Diplomi in zapestni uri sta prejela: Albin Gorše, Marija Potočnik.

Prodajno projektivni biro:

15-letniki:

Diplome so prejeli: Rafael Matos, Alojz Mencej, Andrej Pahor, Bogdan Požar, Anton Valentinčič.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Mihaela Babšek, Jože Baš, Dušan Brglez, Anton Geršič, Dušan inž. Hočevar, Ljubo inž. Luksa, Silvester Ravnihar, Albert Oberstar.

Izobraževalni center Litostroj:

15-letniki:

Diplome so prejeli: Valentin inž. Bizjak, Franc Ovčak, Vojmir Serbec, Rafael Pečirer.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Martina Duh, Anton Gartner, Ivan Janežič, Milan Keber, Janez Kunaver, Janez Luznar, Ana Novak, Ladislav Tome, Ivan Tršinar, Neža Zupančič.

Kadrovski sektor:

Diplomi sta prejela:

15-letniki:

Alojz Frank, Miroslav Završnik.

10-letniki

Diplomi in zapestni uri sta prejela: Francka Muzaferović, Leopold Slapnik.

Splošni sektor, Ekonomski analitski oddelk, DUR

15-letniki:

Diplome so prejeli: Zofija Dežutelj, Marjana Dimc, Alojz Habič, Ivan Hrast, Tončka Lozar, Marija Prijatelj, Marija Reja, Milan Seme, Jožefa Snoj, Jože Strukelj, Ciril Venika, Andrej Nagode, Jože Velikanje, Ana Babnik, Sonja Grošelj, Antonija Kajdič, Ana Skrljanc.

10-letniki

Diplome in zapestne ure so prejeli: Kristina Jančar, Brane Jerin, Anton, Peček, Jože Prešeren, Milan Radej, Jožefa Velče, Leopold Copi, Vida Prosen, Marija Šparemblek, Velimir inž. Zivanović.

Mladina pred odgovornimi nalogami

Konec avgusta so se zbrali člani tovarniškega komiteja Zveze mladine na svojem rednem plenumu, na katerem so razpravljali o delu mladine in pripravah na letne konference mladinskih aktivov podjetja. Prav je, da ob tem, ko zaključujemo to obdobje, razmišljajo tudi o uspešnosti njihovega dela. Mladinci naj bi na letnih konferencah aktivov naredili bilanco predvsem z vidiki njihovega angažiranja ob nekaterih bistvenih vprašanjih življenja in dela v proizvodnji. Število prireditvev, tekmovanj, predavanj, javnih nastopov naj bo razvidno v letnih poročilih, analizira naj se množičnost omenjenih akcij in manifestacij naše mladine v proizvodnji.

Če bomo želeli delo mladinskih aktivov Zveze mladine v naši gospodarski organizaciji usmeriti na ta vprašanja, bo njihova temeljita obravnava možna le ob predhodni vsestranski in poglobljeni analizi dejavnosti Zveze mladine podjetja. Oceniti bi morali širino, stopnjo povezanosti samega članstva z organizacijo, oziroma ugotoviti in samokritično priznati čestokrat odmaknjenost naših vodstev mladinskih aktivov v podjetju. Potrebno je oceniti vpliv organizacije na vsebinska vprašanja proizvodnih nalog, vzgoje mladih proizvajalcev,

V okviru znanstveno-tehničnega sodelovanja med Jugoslavijo in ČSR je te dni obiskala Litostroj delegacija čeških strokovnjakov, ki so si ogledali tovarno, v razgovoru pa smo jim pojasnjevali tudi naše proizvodne in organizacijske probleme

Sončne baterije pogon za alarmni sistem

Uporabiti sončno energijo v komercialne namene so poskusili v Veliki Britaniji. To jim je tudi uspelo. Angleški strokovnjaki so sestavili radijsko napravo z ultra kratkimi valovi, ki jo poganja sončna baterija. Ta naprava naj bi takoj opozorila na okvaro na daljnovodu. S konstruiranjem in izdelovanjem te naprave se ukvarja cela vrsta angleških podjetij.

Občutljive sončne celice dajejo tudi ob najbolj oblačnih dnevih dovolj energije, ki je potrebna, da se napolni niklakadmijeva baterija. S pomočjo te baterije se alarmna naprava tudi napolni. Celoten sistem — tipa 68 sestoji od enega UKV tranzistorskega sprejemnika moči 200 MW v frekvenčnem obsegu od 68 do 88 MHz ter plošče s sončnimi pretvorniki.

Napravo montirajo na drog daljnovoda ali na katero drugo vidno mesto. V primeru nevarnosti oddajnik takoj posreduje znake centralni kontrolni postaji.

Z novo iznajdbo se bo lahko okoristila tudi policija, reševalne postaje, in gasilci, saj večkrat običajna komunikacijska sredstva ne zadoščajo.

Napravo, ki se sproži s pritiskom na gumb, postavimo na križišča. Prednost te naprave je

v tem, da za postavljanje niso potrebni nobeni kabli. Isto napravo lahko uporabimo tudi pri merjenju višine plime in oseke ali kot opozorilo letalom.

NOVA ELEKTRICNA PEČ IZ ŠVEDSKE ZA JESENICE

Delo je dne 18. avgusta 1964 objavilo vest, da je Jeseniška železarna dobila iz Švedske novo električno peč, ki jo je izdelala tovarna ASEA. Strojno montažo peči bo vodil švedski monter, opravilo pa jo bo podjetje Maribor. Švedska bo dobavila tudi transformator, ki je potreben za novo peč, ki bo pomenila veliko pridobitev za proizvodnjo kakovostnih jekl.

PRVO MESTO

Prvo mesto na svetu, ki mu bo jedrska energija dajala luč in toploto, leži na Švedskem. Gre za mestece Farsta, poleg Stockholma. Atomske naprave leže komaj 3 km od mesta.

REZULTATI POLLETNEGA POSLOVANJA PODJETJA (Nadaljevanje s 1. strani)

17,3 %. To pomeni upadanje storilnosti. Z ozirom na stalno naraščanje cen življenjskih potrebščin je opravičljiva zahteva po večjih osebnih dohodkih. Pogoji za povečanje osebnih dohodkov pa so v rokah delovnega kolektiva, ker bodo le s povečano storilnostjo ustvarjeni tudi večji dohodki za izplačilo povečanih osebnih dohodkov.

O smotrnejšem poslovanju z zalogami

S primernim aranžmajem s trgovsko mrežo naj si podjetje zagotovi rokavno zalaganje proizvodnje s potrebnimi surovinami in reprodukcijskim materialom. Zaloge surovin in reprodukcijskega materiala morajo omogočiti pospešitev finalizacije proizvodnje in njeno znižanje.

Tudi zalogo gotovih izdelkov je treba znižati na določeni racionalni minimum. S tem bi prihranili precejšnja finančna sredstva in seveda tudi visoke zneske, ki jih plačujemo za obresti banki. Z naročili je podjetje založeno in se mu odpirajo še nadalje ugodne perspektive, tako na domačem kot na tujem tržišču; danes je že v položaju, da lahko izbira med naročili, ki mu tehnično in finančno ustrezajo.

Podražitev surovin in materiala in porast osebnih dohodkov oz. neusklajenost med porastom proizvodnih stroškov in naših prodajnih cen je povzročilo upadanje dohodka oz. dobička. Z revizijo prodajnih kalkulacij se bo finančna situacija podjetja zopet uravnovesila, ni pa pričakovati takojšnjega učinka, ker prihajajo nova naročila v realizacijo zaradi dolgotrajnega ciklusa proizvodnje šele po preteku 12 ali več mesecev. Smotrno poslovanje in racionalizacija proizvodnje bosta prispevala svoj delež za doseganje čimvečje rentabilnosti in in večjega dohodka. V. H.

Vsem 10 in 15-letnikom čestita ves kolektiv in se jim zahvaljuje za njihovo dolgoletno delo pri razvoju podjetja!

NEZADRŽEN VZPON NAŠE IZVOZNE AKTIVNOSTI

Osvajamo nova tržišča

Že kmalu po zgraditvi glavnih objektov se je LITOSTROJ »napotil« na svetovno tržišče. Več kot 12 let je minilo od dneva, ko so bile poslone v inozemstvo prve ponudbe, prav sedaj pa poteka 10 let (!), ko so prvi naši mostni žerjavi (od skupaj 30 komadov) stekli v tovarni vagonov v Peramburu (Indija). LITOSTROJ se je tako kot prvi med jugoslovanskimi podjetji strojegradnje vpisal na listo izvoznikov.

Dipl. ekon. Dušan Brglez

Brez dvoma LITOSTROJ danes po vsem svetu za priznanega proizvajalca investicijske opreme. Upoštevajo nas kot solidnega poslovnega partnerja, pa tudi kot resnega konkurenta. To dejstvo ponovno potrjujejo med drugim tudi najnovejši predlogi raznih zahodnoevropskih firm, da kot enakopravni partnerji nastopimo z našo opremo skupaj z njimi na licitacijah za povsem konkretne objekte v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki. V nekaterih deželah v razvoju nas že dolgo vabijo, da jim damo licenco za izdelavo žerjavov, vilicarjev in črpalk. Najboljši dokaz za resnični ugled našega podjetja pa je stalno naraščajoči dotok novih naročil iz tujine.

Prav zato so kdaj pa kdaj prav nerealna prizadevanja inozemske konkurence, če nas skuša očrniti. Podobne primere najdemo sicer izjemoma žal še vedno tudi doma, vendar bi jih morda kazalo razčleniti kdaj drugič. Za ene kot druge naj velja znani arabski pregovor: »Psi lajajo, a karavana gre dalje.«

Naš kolektiv dobro pozna svoje izvozne dosežke, pa naj govorimo o direktnem ali indirektnem izvozu. Že vrsto let uživajo izvozniki posli prednost, čeprav seveda ne moremo in ne smemo zane-marjati domačih naročil, ker se proizvodnja med seboj tesno prepleta in dopolnjuje.

vi gradbenih del, o številnih naknadnih tehničnih spremembah, o pomanjkanju kadrov in stanovanj ter o mnogih drugih težavah, ki dnevno spremljajo in bistveno vplivajo na delo našega kolektiva. Poglejmo raje na kratko, kaj je novega pri naših izvoznih dosežkih.

V Indiji in Etiopiji je v teku montaža in primopredaja turbin Yamuna I. in II., Periyar, Sholayar (Kerala), Jaldhaka in Trisuli ter Tis Abbai in Adola. Za nekatere od teh hidrocentral »dolgujemo« še gonilnike in regulatorje, s katerimi smo nekoliko v zaostanku zaradi ozkih grl v proizvodnji. Do konca leta bomo odpremili še lopute za Sholayar (Kerala), ki so že gotove, ter za El Salto v Mexicu, medtem ko lopute Umiam (Indija) prav sedaj montiramo na terenu.

Prihodnje leto dobavljamo turbine za Cag-Cag in Van Engil v Turčiji, za Mechra Klila v Maroku in za Sholayar I. (Madras) v Indiji, turbinske gonilnike za Costa Rico, ter lopute za Koyana II. in Sholayar I. (Madras) v Indiji ter Awash II. in III. v Etiopiji. Oprema za nekatere od naštetih central je že »globoko« v proizvodnji. Morda bomo do konca leta uspešno zaključili pogajanja še za nekaj hidrocentral, seveda z rokom dobave v letu 1966.

V Addis Abebi (Etiopija) je cementarna že v preizkusnem obratovanju, podobno opremo v

Elektrosond. Naš kolektiv bo gotovo zanimalo, da nam je egiptovski investitor dal polno priznanje za kvaliteto dobavljene opreme, saj je doslej brez pripomb prevzel že 54 postaj!

Prav tako, če ne še bolj pomembni, sta obe naročili Ministrstva za irigacije Egipta za skupno 10 velikih črpalnih postaj s propelernimi črpalkami zmogljivosti 3,5 m³/sec., z vso pripadajočo strojno in električno opremo (slednjo bosta prispevala Rade Končar, Zagreb, in Energoinvest, Sarajevo). Žal Egipčani obično kasnije za gradbenimi deli, pa tudi nekatere spremembe lokacij so slej ko prej izredno neprijetne.

V kratkem bomo v Siriji začeli montirati centrifugalne črpalke, ki smo jih pred nekaj leti dobavili za tri večje črpalne postaje.

Če dodamo še črpalke za Grčijo, kot tudi za razne termocentrale v Indiji in Indoneziji, smo v glavnem navedli vse o sklenjenih pogodbah; poudariti pa moramo, da se nam obetajo novi izvozni posli še v večjem obsegu kot doslej.

Za odpremo iz tovarne so že pripravljeni trije 150-tonski žerjavi za hidrocentrali Sharavati in Upper Sileru, v zaključni fazi delavniške montaže pa sta žerjava za termocentrali Kalakot in Kanpur (vse v Indiji). Že nekaj mesecev je v Indiji pod nadzorstvom naših strokovnjakov v teku montaža težkih žerjavov za hidrocentralo Yamuna I. in II., Matatila in Nellore ter 130-tonskega livarniškega žerjava za železarno Rourkela, ki smo jih dobavili lani oziroma v prvi polovici tega leta.

Pri izvoznih žerjavih smo nedavno »prebili« magično mejo 100! Med najpomembnejšimi je vsekakor pogodba s firmo Heavy Electricals (Indija) Ltd., Hyderabad, za 21 raznih žerjavov nosilnosti 80, 50, 40 in 30 ton, seveda z dobavnimi roki v letu 1965. Isti firmi bomo tudi za njeno tovarno v Tiruverumburu dobavili 80-tonski žerjav. Nova naročila brez dvoma pomenijo, da je kupec izredno zadovoljen z 12 delavniškimi žerjavi nosilnosti 120 in 50 ton, ki smo jih pred dvema letoma dobavili za njegovo tovarno težke elektroopreme v Bhopalu.

Omeniti moramo tudi, da bomo za vladno države Andhra Pradesh v Indiji dobavili štiri 75- in štiri 35-tonske žerjave, da je Madras State Electricity Board naročil 150- oziroma 100-tonska žerjava za hidrocentrali Sarkarpathi in Sholayar I. (Madras) ter da bosta termocentrali Makasar in Palembang v Indoneziji opremljeni z našima 32-tonskima žerjavoma. Dobave teh žerjavov bodo stekle v začetku prihodnjega leta.

Že tretje leto dobavljamo v Sovjetsko zvezo po 50 vilicarjev tipa V5-d. Krog kupcev se je hkrati razširil na ČSSR, Poljsko, Madžarsko, Indonezijo, Etiopijo, Kolumbijo, Tunis in na druge dežele. Računamo, da bomo že prihodnje leto dosegli letni izvoz 5-tonskih vilicarjev v vrednosti nad 1 milijon dolarjev, kar je vsekakor že zavidanja vredna številka. Ko bomo v kratkem priključili še 2- in 3,5-tonske vilicarje, bodo rezultati še občutno višji. V ta namen pa bo treba še bolj okrepiti stalno sodelovanje z našimi glavnimi kooperanti (TAM, Maribor, in IMR, Beograd). Nedvomno pa so naše proizvodne kapacitete tudi tu že premajhne, da bi pokrili vsa povpraševanja tujih in domačih interesentov po naših talnih transportnih sredstvih, ki se povsod čedalje bolj uporabljajo.

Končno naj omenimo, da je Indonezija kupila pri nas 9 Alpha dieselskih motorjev, ki jih izdelujemo po licenci danske firme Burmeister & Wain. Morda bomo do konca leta sklenili še nekaj za nas zelo interesantnih pogodb za direktni izvoz ladijskih motorjev.

Cene in tržišče

Dva zbora zvezne skupščine — zvezni in gospodarski — sta dala oceno o ukrepih zveznega izvršnega sveta glede povečanja cen nekaterim prehrabnim artiklom, električni energiji in premogu.

V razpravi poslancev je bilo med drugim ugotovljeno, da se diskusija v gospodarstvu oenjuje kot najznačajnejši dogodek v jesenski sezoni. Vprašanja so bila zelo delikatna ter se o njih mnogo razpravlja v javnosti. Ugotovljeno je bilo, da so povečane cene za določeni del proizvodov ustvarile verižno reakcijo še pri drugih proizvodih.

Skupščina je v svojem dvo-dnevnem delu odgovorila na ta vprašanja:

- Kateri vzroki so pripeljali do verižnega povečanja cen?
- Ali je odločitev o povečanju cen kmetijskih proizvodov prišla pravočasno?
- Ali so bile dovolj ocenjene vse mogoče posledice in kaj v konkretni situaciji poudariti, da bi se omogočilo urejevanje razmer na tržišču in zaustavilo nadaljnje povečanje cen?

Na skupščini je bilo ugotovljeno, da je zadovoljiv porast proizvodnje v prejšnjem letu pripeljal do porasta vseh gospodarskih aktivnosti. To se predvsem odraža v nadaljnjem povečanju produktivnosti in boljšem izrabljanju kapacitet, povečanju izvoza, osebnih dohodkov in vseh oblik potrošnje.

Oba zbora menita, da stabilizacija gospodarstva in uspešno reševanje problema plačilne bilance v tej situaciji predstavljajo osnovne zadolžitve, od katerih zavisí dinamičen in skladen družbeni in gospodarski razvoj tako v ustvarjanju politike dvigovanja življenjskega standarda delovnih ljudi. Zato menita, da je med drugim neobhodno potrebno ukrepati, zlasti pa:

- Preprečiti nadaljnjo izgradnjo investicijskih objektov, za katere niso zagotovljena finančna sredstva.
- S kreditno politiko in ustreznimi sankcijami je treba preprečiti prelihanje kratkoročnih sredstev v dolgoročna sredstva.
- Sprejeti razne ukrepe za urejevanje tržišča in gibanje cen.

Že od leta 1956 redno dobavljamo firmi GFM, Steyr v Avstriji, strojne dele za njihove težke obdelovalne stroje. Razveseljivo je, da je to sodelovanje postalo stalno in da smo prav sedaj tik pred sklenitvijo novega posla.

Izvoz naših finalnih proizvodov je torej dosegel nesluten vzpon, kar pa ne pomeni, da so izčrpane že vse možnosti. Vsi vemo, da se na svetovnem tržišču lahko uveljavimo samo s konkurenčnimi cenami in dobavnimi roki ter z modernimi konstrukcijami in brezhibno kvaliteto. Čeprav nimamo enakih pogojev za sklepanje in izvajanje pogodb, kot jih ima inozemska konkurenca, se je naš kolektiv brez dvoma zelo uspešno vključil v mednarodno delitev dela.

— Sprejeti ukrepe za izboljšanje materialnega položaja delovnih organizacij in za ustvarjanje možnosti za povečanje sredstev, s katerimi le-te razpolagajo, ter za uspešnejše prilagajanje tržnim pogojem.

Zato je potrebno predvsem:

- a) podvzeti vse potrebne mere, da bi mogli v najkrajšem času ukiniti prispevek iz dohodka gospodarskih organizacij,
  - b) čimprej ustvariti pogoje za ukinitve splošnega davka na promet v proizvodnji,
  - c) še letos sprejeti mere za reševanje problemov zadolžitve gospodarstva in odplačevanja anuitet,
  - d) pregledati višino premij zavarovanja ter prispevke združen in zbornic ter raznih komunalnih in drugih dajatev.
- Sprejeti ukrepe za dosledno uveljavljanje politike v oblasti življenjskega standarda.

Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta dala vso podporo temu ekspoziciji predstavnikov zveznega izvršnega sveta o ukrepih za urejevanje situacije in za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema. Osvojene zaključke pa je treba upoštevati pri sprejemanju plana za leto 1965.

Zvezni ljudski poslanec
MILAN VIDMAR

MEDNARODNA RAZSTAVA GRADBENIH STROJEV V MOSKVI

Koncem avgusta so v Moskvi odprli veliko mednarodno razstavo gradbenih strojev, kjer sodeluje 400 podjetij iz 19 dežel, med katerimi je tudi Jugoslavija. Ta razstava je posebnega pomena za SZ, saj je prva te vrste v tej državi.

Pričakujemo, da bo nekoliko 10.000 gradbenih inženirjev in arhitektov, kakor tudi delavcev iz vse dežele obiskalo razstavo, ki bo odprta 14 dni.

Jugoslovanska industrija ni zastopana zelo številno, pač pa se med drugimi našimi podjetji odlikujejo naši vilicarji in bagri podjetja Radoje Dakič iz Titograd, blindirana trafo postaja Energoinvesta iz Sarajeva itd.

Posnetek s proslave ob podelitvi priznanj 10 in 15-letnikom

Zanimivo je, da je vrednost samo direktnih izvoznih poslov že tretje leto zaporedoma približno 2- do 3-krat večja od deviznih sredstev, ki smo jih potrošili, za letos pa planirali za celotno leto proizvodnjo. Razmerje je seveda še znatno ugodnejše, če bi upoštevali tudi indirektni izvoz (n. pr. dieselske motorje za naše ladjedelnice itd.).

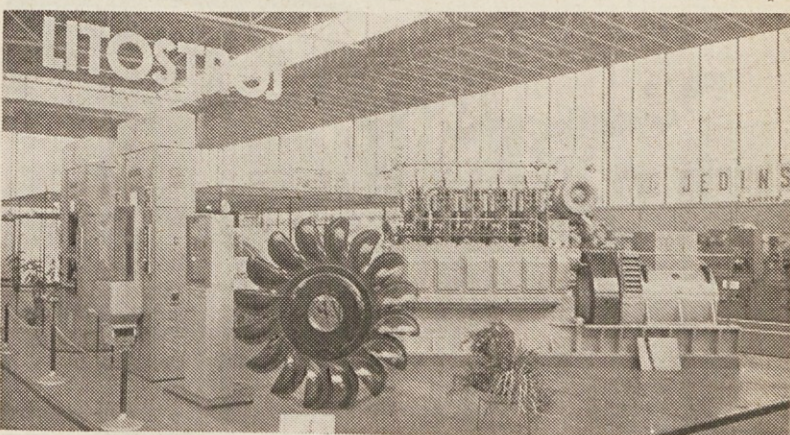
Prehod na pričakovano devizno samofinanciranje, po katerem naj bi podjetja z izvozom v celoti pokrila svoje uvozne potrebe, nas torej — če bodo predpisi razumni — ne bo našel nepripravljen. Sedanja pravica na odkup deviz, ustvarjenih z izvozom, do določenega odstotka je namreč popolnoma nestimulativna, dolgotrajni postopki okoli odobravanja deviz, kontingentov, soglasij, odpiranja akreditivov in podobno pa dobesedno zavirajo normalno delo v proizvodnji, zmanjšujejo ekonomičnost in nas postavljajo v nemogoče situacije tudi nasproti našim kupcem.

Ne bi na tem mestu obširneje govorili o pomanjkanju pločevine, odkovkov in drugih proizvodov črne metalurgije, o redukcijah električne energije, o kasnit-

Cherrapunji-ju (Assam, Indija) pa bodo prav sedaj začeli montirati. Čeprav investitor kasni z gradbenimi deli, so ta mesec stekle prve dobave za cementarno Rabak (Sudan), ki bodo segale, kot predvideno že poprej, še v prihodnje leto.

Škoda, da ne moremo začeti s proizvodnjo opreme za veliko novo cementarno v Indiji. Pogodba je že dolgo sklenjena, toda ne pričakovano se je zataknilo pri finančnih sredstvih, ki si jih investitor ni mogel zagotoviti v zadostni višini. Moramo reči, da imamo skupno s tovarnama Djuro Djaković in Rade Končar »več želez v ognju«, se pravi odprtih aktualnih ponudb. Zato pričakujemo, da rezultati ne bodo izostali, tako da bi v letu 1966 spet sodelovali pri dobavi opreme za najmanj eno kompletno cementarno v tujini.

Nedavno je bila v delti Nila blizu Kaira (Egipt) slovesnost ob »uradnem« začetku obratovanja 55 črpalnih postaj, za katere je Litostroj dobavil črpalke, dieselske motorje in vso pripadajočo opremo, vrtanje, gradbena dela in montažo pa je opravilo zagrebško podjetje Geoistraživanja.

Tako razstavljamo na velesejmu

Javna tribuna predsednikov ODS

Da bi se spoznali z nekaterimi problemi v našem podjetju, smo vprašali predsednike obratnih delavskih svetov OO, KS, SPL sektorja, direkcije EAO, in PPB, PRS in MB in jim postavili tri vprašanja:

- Kako je vaši enoti s sistemom nagrajevanja?
- Kako pri vas izpolnjujete planske obveznosti?
- Analitična ocena delovnih mest v vaši enoti?

Najprej nam je govoril Viljem Markuš, predsednik DS OO.

1. Pri nas je ta sistem še neka-ko urejen, pač bi pa lahko kritiziral počasno delo DS, saj je precej časa odlašal s tem vprašanjem na svojih sejah. Prepričan sem, da CDS ne more načelno zavračati predloga ODS o nagrajevanju. Po mojem mnenju so nekatera delovna mesta previsoko ocenjena z ozirom na dejavnost ljudi, ki na teh delovnih mestih delajo. Kar se pa tiče osebnih dohodkov, menim da bi bilo treba odstraniti prvih pet tarifnih razredov tako, da naj bi najnižji osebni dohodek znašal 25.000 din.

2. Planske obveznosti v našem obratu še kar izpolnjujemo, saj smo polletni plan prekoračili za 6%. Imamo pa precejšnje težave z vzdrževanjem strojev in z remontom, ker po planu strojni odelek ne dobiva rokovno strojev v remont s tem v zvezi se pojavijo primeri, da enkrat kapacitete niso izkoriščene, drugič pa preveč zasedene.

3. Glede ocene delovnih mest v ekonomskih enotah sem zelo skeptičen in mislim, da bi bilo najbolj pametno, da najprej določimo osnovo in delovna mesta, predvsem pa bi bilo treba urediti organizacijsko shemo, kajti šele potem lahko predpostavljamo, kakšno dejavnost naj ima delovno mesto. Osebna ocena naj bi bila le v pomoč tarifni komisiji za dodelitev osebnega dohodka. Napačno bi bilo, da bi ocenjevali delno ljudi, delno pa ljudeh, delno pa analitično.

Predsednik ODS, KS, Spl. sektorja direkcije in EAO vlado Milinar nam je na postavljena vprašanja takole odgovoril:

1. Vsa mesta se ne dajo enako stimulirati. Na zadnji seji delavskega sveta smo bili mnenja, naj bi v okviru podjetja izdelali natečaj za izdelavo sistema nagrajevanja, kajti dosedanji sistem je preživet. Ta natečaj naj bi

organizirali naši notranji strokovnjaki. Ta predlog smo dali že pred volitvami v ODS, toda zaradi objektivnih težav bi ga lahko uresničili šele sedaj. Moja osebna želja, naj bi nova analitična ocena imela nek določen kriterij, mimo katerega ne bi smeli iti. Želel bi še, da bi bili strokovnjaki, ki so že dalj časa v našem podjetju bolj upoštevani, kajti pri nas se večkrat dogaja, da bolj cenimo nove delovne moči, kot člane kolektiva, ki so že dalj časa v podjetju.

2. Planskih obveznosti naši sektorji sicer nimajo, pač pa smo v zadnjem času poostrižili delovno disciplino, zmanjšali število režijskih delovnih mest in predvsem skrbimo zato, da ne bi sektorje preveč finančno obremenili. V zmanjševanju delovne sile smo šli tako daleč, da morajo celo referenti opravljati kurirske posle.

3. Komisija obratnega DS za analitično oceno delovnih mest. Rok, ki so jim ga določili za obdelavo kompleksa celotnega podjetja, pa je očitno prekratek. Analitična ocena bo uspela samo, v kolikor bodo našli merilo za vskladev in reagiranje posameznih delovnih mest in v kolikor se bodo izognili pojavom, da bi bili ljudje preplačani še pred koncem analitične ocene.

Ker je bil inž. Velimir Namoršč, predsednik ODS PPB, GRS in MB na službenem potovanju, smo se obrnili na njegovega namestnika tov. Muleja, ki nam je povedal:

Na prvo vprašanje le težko odgovorjam, ker so v našem DS trije tako različni sektorji kot so: PPB, GRS in MB. Enotnega stališča glede sistema nagrajevanja še ni bilo, pač pa je bila politika nagrajevanja, dokler je bila centralizirana v letu 1960 kar dobra. Toda v zadnjem času se nekatera delovna mesta z ozirom na ostala podjetja previsoko vrednotijo. Najprej je potrebno startno osnovo izenačiti na nivo celotne tovarne ter nato še enkrat pregledati delovna mesta in predvsem voditi centralizirano politiko nagrajevanja.

2. Moje mnenje kot člana MB je v tem, da se v našem podjetju sklepajo pogodbe z nerealnimi dobavnimi roki. Po vseh analizah sodeč prodajamo svojo proizvodnjo zelo poceni in si tako ne ustvarjajo dobička, ki bi ga lahko imeli. Sprašujem se, če je smiselno povečevati proizvodnjo samo zaradi povečevanja. Vse to

se odraža tako na delu GRS kot MB, ker dobavitelji takoj odpo-vejo dobavo materiala zaradi neplačanih računov.

Naš sektor v glavnem količinsko zagotovi reprodukcijski material, v več primerih pa mu to rokavno ne uspe, kar se odraža predvsem v realizaciji.

3. Z analitsko oceno delovnih mest nismo v stanju začeti toliko časa, dokler ni izvršena grupacija delovnih mest celotne tovarne bodisi po obstoječi shemi podjetja, ali pa po shemi, ki se predvideva po reorganizaciji podjetja. Tega mišljenja so tudi ostali člani ODS. Takšna ocena je bila narejena že v letu 1963, pa so se ocene že po treh mesecih spremenile ne toliko zaradi delovnih mest, kot pa zaradi oseb, ki so jih zasedale.

Vprašanje je morda nenavadno za naše bralce. Vendar ni odveč, če tako vprašamo.

Poglaviti razlog za tako vprašanje je pomembna in odločna ugotovitev upravnega odbora naše delovne organizacije na seji z dne 20. avgusta letos, da nikakor niso prenehale obveznosti, kot so jih prevzale posamezne stanovanjske zadruge in so vsebovale v pogodbah med zadrugami in matičnim podjetjem oziroma med družniki in našo delovno skupnostjo.

Sklep o tem je kratek; samo nekaj stavkov. Zato ga morda mnogi ne bodo opazili ali pa ne bodo takoj dojeli pravega pomena.

To je v resnici odgovor vsem, ki skušajo zmaličiti zadržno vzajemnost v stanovanjski graditvi in jo še naprej kompromitirati s trditvami o poslovnih tajnostih, o prenehanju delovne obveznosti, o enostranski kršitvi pogojev po podjetju in podobno.

Upravni odbor je tako odgovoril na sleherni poskus, da bi družbena sredstva, ki so bila vložena v gradnjo vrstnih hišic ali zadržnih blokov in v številnih primerih sploh še niso odplačana, postala predmet najčistejše samostalne in enostranske prisvojitve. S tem je odgovorjeno onim, ki menijo, da z vselitvijo v vrstno hišico ali stanovanje v bloku prenehajo vse njihove moralne obveznosti do delovne organizacije

Vrstne hišice stanovanjske zadruge Proleter

Ali je to v skladu z vestjo?

in da so že kar suvereni lastniki dodeljenega stanovanjskega prostora.

V omenjenem sklepu ni nobene grožnje s sankcijami. Teh ni bilo treba poudarjati in v tem tudi ni bistvo problema, saj so te stvari jasno opredeljene z zakonom, če že ne s samimi pogodbami. Na prvem mestu gre tu za razkrinkavanje amoralnosti vsake težnje, da bi se enostransko znebili tistega, kar smo obljubili in pogodbeno zapisali, oziroma tistega, kar bi moralo nenehno spremljati našo zavedno pripadnost k tej delovni skupnosti.

Vprašajmo se, ali je mogoče govoriti o medsebojnih delovnih razmerjih, o delovni skupnosti in o samoupravljanju delovnih ljudi, če si nekateri kar prisvajajo in lastijo sadove združenih prizadevanj, ne da bi se čutili kakorkoli vezane. To je vse prej kot medsebojnost; tako lahko pojumemo le navidezno delovno razmerje in izražamo skupek raznih družbenih odklonov.

Daleč smo od tega, da bi komu očitali, če si je s skupnim prizadevanjem uredil svoj stanovanjski problem in če hoče še naprej izboljševati svojo življenjsko raven. Nasprotno, vsi smo tu, da mu pomagamo, in bomo skušali pomagati tudi v bodoče.

Vendar smemo upravičeno dvomiti, da je v skladu z družbeno moralno in s človeško vestjo, če se naša skupna dobra volja in tovariška pripravljenost hočeta zlorabiti.

Ali je moralno, da najprej apelirajo na pomoč, a ko bi se moral oddolžiti, enostavno obrneš hrbet sodelavcem in se pred njimi zapiraš za štirimi stenami, ki si jih postavil tudi z njihovo pomočjo?

Ne, tovariši, tako ni prav! Naša delovna skupnost in naše združeno delo nista in ne moreta biti izražena z dvema ločenima pojmom: »Jaz« in podjetje. Vsi mi smo podjetje; in če odrekamo nekaj podjetju, odrekamo vsakomur v tej delovni organizaciji, slehernemu svojemu sodelavcu.

Verjamemo, da se najdejo ljudje, ki znajo »strokovno« utemeljiti in oprati tudi slabo vest. Vendar svetujemo vsakomur, naj dela skladno z vestjo, pa ne bo strahu pred posledicami in ne bo mu treba veliko spraševati za nasvete.

Če pa kdo misli, da zanj ne velja prav nobene moralne norme, potem naj ne bo nadležen s svojimi problemi in problemčki. Naj bo dosleden in naj se od vsega začetka močato loti lastnih težav.

Moralna določena družbe je zmeraj enotna. Moralnost človeka pa sodimo po slehernem njegovem dejanju in ne zgolj po tistem, kar je del njegovega ugodja.

Upravni odbor je jasno in točno odgovoril. Treba je le, da pazljivo prečitamo njegov sklep vsi, ker velja za vsakogar in sam po sebi vse pove.

Kar pa je bilo povedano in zapisano, je samo odtsek govorice in neodgovornih postopkov, ki jih je treba zatreči v samem zametku.

Zadružni delavec

PREMIJA ZA GRADITELJE HIDROELEKTRARN

Nove elektrarne naj bi začele obratovati pred rokom

Delo je dne 20. avgusta 1964 objavilo članek, v katerem pravi, da je Jugoslovanska investicijska banka odobrila investitorjem večjih hidroelektrarn, katerih gradnja je v zaključni fazi, posebna sredstva, iz katerih bodo izplačevali premije graditeljem. Te premije naj bi bile spodbuda k skrajšanju rokov, v katerih naj začno novi objekti obratovati. Ukrep Jugoslovanske investicijske banke po sedaj, ko je čutili znatno pomanjkanje energije prispeval, da bomo dobili večje količine energije prej, kakor je to predvideno.

Prve kredite te vrste je dobila Skupnost elektrogospodarskih podjetij Hrvatske, kot investitor hidroelektrarne Senj. S 1. decembrom 1965 pa do 1. februarja 1966 naj bi trije agregati te elektrarne začeli za poskušno obratovati. Skupna instalirana moč vseh treh znaša 216 megavatov, skupna količina elektroenergije te HE pa naj bi znašala 323,4 milijona kWh.

Za hidroelektrarno Trebišnjica je investitor zahteval in tudi dobil kredit 250 milijonov. Z uporabo premijskih sredstev bo prvotni rok, v katerem naj bi HE Trebišnjica za poskušno obratovala, skrajšan za dva meseca, tako da bo HE pričela predvidoma obratovati že zadnje dni marca prihodnjega leta.

HE Bajina Bašta, ki bo imela 3 agregate po 80 megavatov, bo uporabila 3. odobreni kredit, ki naj bi znašal največ milijardo dinarjev. Prvi in drugi naj bi začela obratovati 1. septembra oziroma 1. novembra 1966, tretji agregat pa 1. januarja 1967.

Investitorji, ki ne bi izpolnili obljub in ne bi skrajšali roka graditve, kakor določa pogodba, pa naj bi plačali visoke zamudne obresti.

NOVE OMEJITVE ELEKTRIKE

Ceprav v letošnjem poletju de-žuje več kakor prejšnja leta, v naših akumulacijskih jezerih, ki služijo potrebam hidroelektrarn ni dovolj vode za normalno proizvodnjo električne energije. Strokovnjaki komentirajo nizki vodostaj umetnih jezer in opozarjajo na to, da so razen že odrejenih možne še nove omejitve uporabe električne energije. Položaj je tem resnejši, ker termocentrale, ki so morale letos prevzeti glavno breme v proizvodnji, niso dovolj preskrbljene z gorivom.

Prijeten mladinski izlet

Tovarniški komite ZM Litostroja je avgusta priredil za 36 svojih aktivnih članov dvodnevni izlet. Med njimi so bili člani tovarniškega komiteja, predsednik mladinskega aktiva, člani folklorne skupine in nekateri aktivni mladinci iz posameznih proizvodnih enot in sektorjev.

Pot je vodila proti Novemu mestu, Metliki in Plitvičkim jezerom. Čimbolj smo se približevali Plitvičkim jezerom, tembolj nas je pokrajina spominjala na naše kraške predele. Slapovi so nas od daleč mikali, toda prej smo se točno pogovorili o planu obiska in o ogledu. Pot je vodila

v središče Nacionalnega parka, kjer se nahaja kot prekrasni dragulj raznovrstnih barv 16 jezer in mnogo jezer med obširnimi gozdovi, prepletenimi z rečicami in potoki, ki sestavljajo gornja in spodnja jezera. V tem času, ko smo se prijeto zabavali, je vodstva izleta skrbelo za prehrano in prenočišče v sprejemnem centru FZJ.

Naslednji dan zjutraj smo nadaljevali pot proti Senju. Vsi smo si želeli morja in kopanja v njem, toda senjska burja in čas nam tega nista dovolila. Po krajšem oddihu smo nadaljevali vožnjo do Reke, kjer smo si ogledali pristanišče in nadaljevali pot proti Opatiji.

Vsi mladinci so bili z izletom zelo zadovoljni, saj so navezali tesnejše prijateljske stike, ki jim bodo pripomogli pri delu mladinske organizacije. — Sil —

LAK, KI UNIČUJE MRČES

Angleška kemična tovarna je pričela prodajati brezbarven lak, ki uničuje vse vrste mrčesa. Lak s pršenjem nanašamo na površino predmeta. Lak je uporaben leto dni, pod ugodnimi pogoji pa tudi leto in pol.

Mladinci si ogledujejo znamenitosti Senja

DJURO DJAKOVIĆ — SVETAL LIK REVOLUCIONARJA

V SPOMIN REVOLUCIONARJU

»Glavna« litostrojska cesta se imenuje po DJURI DJAKOVIĆU. O tem kdo je bil to in kakšna je bila njegova življenjska pot, nam bo pojasnil članek, ki ga je napisal naš sodelavec V. Lucu.

Na Kalemegdanu je pokopan naš veliki borec in revolucionar Djuro Djaković. Vsako svojo misel in vse svoje delo je posvetil delavskemu razredu. Zanj je tudi žrtvoval svoje življenje.

Revnemu kmetu iz Brodskega Vareša se je 30. novembra 1886 rodil sin Djuro. Družina je bila številna, kruha je bilo tiste čase malo in Djuro je moral že mlad oditi za njim v svet. Ni odšel daleč. V Slavonskem Brodu, kjer je

Leta 1921 se je kot delegat jugoslovanskih komunistov udeležil 3. kongresa Internacionalne v Moskvi. Zaradi tega so ga aretirali takoj po vrnitvi iz Moskve in ga obsodili na 10 mesecev zapora. Kasneje so ga pregnali v rodno mesto, kjer je bil pod stalnim policijskim nadzorstvom. Čeprav pod nadzorstvom je še vedno aktivno širil napredno revolucionarno miselnost.

Partijsko vodstvo je Djakoviću

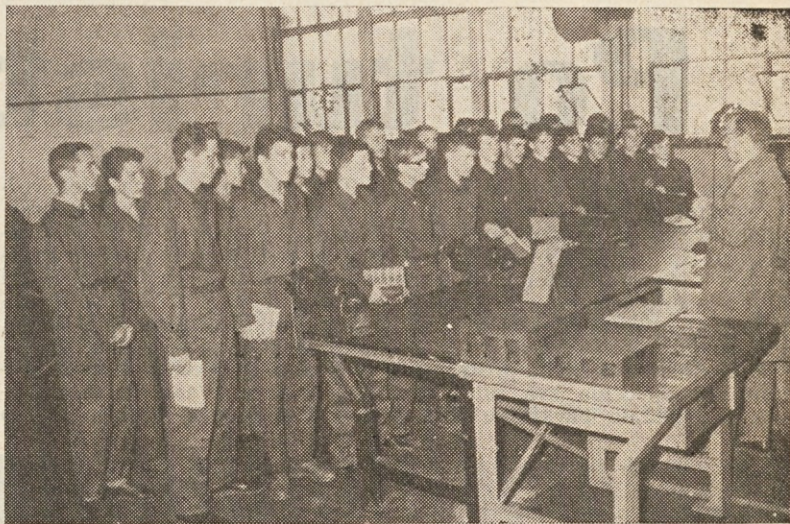
izkazalo veliko zaupanje s tem, da ga je poslalo na partijsko šolanje v SZ. Djuro Djaković je po vrnitvi iz Moskve padel v krepilne 6-januarske diktature. Bil je aretiran in zverinsko mučen.

25. aprila 1929 so ga odpeljali na avstrijsko-slovensko mejo in ga pri Sv. Duhu zahrbtno ubili, češ da je hotel ilegalno prestopiti državno mejo.

Tako se je končalo življenje velikega revolucionarja in človeka, ki se je v najtežjih letih delovanja KP zavzemal za večje pravice in boljše življenje naših delavcev.

SREDNJEVEŠKI LIVARJI IN MOTORJI NA REAKTIVNI POGON

Stari način vlijanja kovinskih predmetov, katerega je uporabljal že znani florentinski umetnik 16. stol. Benevenuto Čelini, se uporablja tudi danes pri izdelovanju najbolj preciznih delov letalskih motorjev na reaktivni pogon: ta način se imenuje »voščeni kalup«. Iz voska napravijo točen model predmeta, ki ga je potrebno vliati. Model obložijo z nekoliko plastmi drobnega livarskega peska. Ko se peščeni kalup posuši, ga segrevamo, da se vosk stopi in izlije. V tako dobljeni kalup vlijemo tekočo kovino. S tem postopkom dosežemo izredno natančnost, saj lahko nekatere strojne dele vlijemo s presenetljivo točnostjo desetine milimetra.

Na poklicni šoli našega Izobraževalnega centra se je 5. septembra pričel redni pouk. Prvič se je podalo v šolske delavnice 105 učencev, da se izučijo poklica in 35 fantov z nedokončano osnovno šolo, da se priučijo za delo v podjetju. To pomeni, da bo letos obiskovalo praktični in teoretični pouk v vseh oddelkih in letnikih 330 učencev

Pogled na del Djakovičeve ceste

že tisti čas bilo nekaj industrije, se je izučil za ključavničarja.

V Sarajevu, kjer je kasneje delal, se je prvič seznanil z delavskim gibanjem. Tu je segel v žuljave roke delavcev, ki so se že takrat organizirano borili za svoje pravice. Djuro je spoznal, da je med njimi njegovo mesto.

Tu se je začela pot, revolucionarna pot, Djura Djakoviča. Štrajki so se vrstili drug za drugim. Že prvi veliki štrajk železnih delavcev je Djura, ki je bil človek velikih organizacijskih sposobnosti, pripeljal med voditelje. Bil je eden od voditeljev 13 uspešnih stavk, sodeloval pa je tudi v 7-tedenskem štrajku gradbenih delavcev v Sarajevu.

Voditelji Socialnodemokratske stranke so ga kot zagrizenega nasprotnika imperialistične vojne in zaradi odločnega nastopanja proti nekaterim voditeljem stranke ovadili.

Najprej je bil obsojen na smrt, pozneje pa so mu kazen spremenili in ga poslali na prisilno delo.

Po prihodu iz zapora se je njegovo politično delo še bolj okrepilo. Vse do zloglasnega zakona Obznana, ki je preprečeval delo KP, je bil Djaković komunistični poslanec in član CK KPJ.

Razbita glava ali čelada?

Delo je dne 31. avgusta objavilo članek z naslovom: Čemu nesreče pri delu, kjer je objavljen intervju z vodjem tehničnega zdravstvenega varstva v Litostroju, Vilkom Krapežem.

Iz razgovora izvem, da v našem podjetju delavci nočejo nositi čelad, čeprav je v Litostroju obvezno nošenje čelad na vseh delovnih mestih, ki so izpostavljena nevarnosti. Zanimivo je, da so te čelade dokaj lične in so doživele celo vrsto priznanj, tako tudi v škodovih zavodih v ČSR, kjer izmed 51.000 zaposlenih dosledno nosijo čelade vsi metalurški delavci. Čelada je izdelana iz steklenega platna in tehta le okoli 36 dkg.

V Litostroju na nekaterih mestih delavci že dve leti nosijo čevlje s kovinsko kapo. Ti so marsikoga obvarovali zmečkanih prstov na nogah. Tudi električarji nosijo posebne čevlje z izolacijskimi podplati in lahko upamo, da se bodo tudi zaščitne čelade uveljavile v Litostroju tako, kolikor ta higienski tehnično-varstveni pripomoček tudi zasluži.

Te dni je odšel v 57. letu starosti v pokoj dolgoletni član našega kolektiva Ivan Klinc. V našem podjetju je bil od 1949. leta kot skrbnik v PE HS. Dobremu tovarišu in delavcu želimo še mnogo srečnih in zdravih let in ga vabimo, da nas obišče še kdaj

Vozniki vseh vrst vozil in tisti, ki nam gre za estetsko podobo Djakovičeve ceste, smo končno dočakali, da bodo podrli obe hiši, ki stojita pred glavnim vhodom v naše podjetje na sredini Djakovičeve ceste. Stavbo, ki jo vidite na sliki in ono za njo, bodo začeli rušiti v najkrajšem času

O RAZISKAVI »MNENJA 63«

(nadaljevanje)
V zadnji številki smo podali opis raziskave in uvodni del vprašalnika s sumarnimi rezultati v odstotkih. Vprašanja so v glavnem obsegala podatke o strukturi 721 anketiranih oseb. Danes nadaljujemo z vprašalniki: 14. V kateri od naslednjih družbeno-političnih organizacij v podjetju ste vključeni (možnih je več odgovorov, navedite):
— v sindikatu 94,1 %
— v ZMS (LMS) 16,5 %
— v ZKJ 18,4 %
— v nobeni 3,6 %
15. Ali ste funkcionar v kateri od navedenih družbeno-političnih organizacij v Litostroju? Če »da«, koliko funkcij imate?
— ima eno funkcijo 14,1 %
— ima dve funkciji 2,6 %
— ima tri in več funkcij 1,2 %
— je član, ni funkcionar 78,3 %
— ni član 3,6 %
— b. o. 0,2 %
16. Ali ste član katerega organa samoupravljanja v podjetju? Če »da«, katerega? (če je v obeh, šteje v centralni delavski svet, od komisijske ne upoštevaj članov!)
— član obratnega delavskega sveta 8,6 %

— član centralnega delavskega sveta ali uprav. odbora 6,3 %
— ni član 85,1 %
17. Za delo katerih organov se po vašem mnenju člani kolektiva najbolj zanimajo (navesti 1-4, možen le en odgovor):
— za delo uprave 14,8 %
— za delo centr. del. sveta 13,1 %
— za delo obrat. del. sveta 40,0 %
— za delo družbeno-pol. org. 3,3 %
— za vse enako 7,8 %
— se ne zanimajo 1,7 %
— ne ve, neopredeljen 19,2 %

Gornje vprašanje nam kaže pretežni interes kolektiva za delo posameznih organov. Vidimo, da je največji interes med kolektivom za delo ODS, sledi mu interes za delo uprave, nato pa interes za delo CDS. Ker ODS razpravlja o tistih vprašanjih, ki so delavcem najbolj blizu, je razumljiv njihov interes za delo tega organa. Čim bolj so samoupravni organi od delavcev oddaljeni, tem manjši je njihov interes za delo teh organov. Domnevamo, da si je ODS pridobil tolikšno zanimanje na ta način, ker je dejansko opravljal svojo vlogo. Loteval se je tistih vprašanj, ki so za življenje delavcev pri delu pomembna, ter jih z uspehom reševal.

18. Kaj menite, kateri od naslednjih organov si najbolj prizadeva, da bi bil kolektiv obveščen o njegovem delu? (navedi 1-3, možen le en odgovor):
— uprava 16,3 %
— centralni del. svet ali upravni odbor 23,1 %
— obratni delavski svet 39,1 %
— vsi enako 9,4 %
— ne ve 12,1 %

Po mnenju anketirancev si samoupravni organi mnogo bolj prizadevajo obveščati kolektiv o svojem delu, kot pa velja za upravo, kar pa je razumljivo, saj imajo samoupravni organi bolj razvite oblike obveščanja kot uprava.
19. Ali delate po normi? Če »da«, ali se vam zdijo norme primerne?
— previsoke 7,9 %
— primerne 21,6 %
— prenizke 7,5 %
— ne delam po normi 60,2 %
— ne ve, neopredeljen 2,8 %
20. Kdo od teh, ki vam jih bom sedaj navedel, je po vašem mnenju za svoje delo v primerjavi z drugimi bolj plačan? (navedi samo 1, 2!):
— delavci, ki so plačani po normi 79,9 %

— tisti, ki so plačani po času (režijski) 9,7 %
— ni razlik 5,1 %
— ne ve, se ne opredeli 5,3 %
21. Ali smatrate, da je v Litostroju delo strokovnjakov primerno nagrajeno?
— preveč 12,3 %
— primerno 36,7 %
— premalo 24,4 %
— ne ve, neopredeljen 26,6 %
Presenetljivo velik je odstotek neopredeljenih. Verjetno smo upravičeni sklepati, da tisti, ki se niso mogli opredeliti, o problemu niso poučeni. Kazalo bi, da ustrezni organi v podjetju posvetijo več pozornosti seznanjanju delavcev s problematiko podjetja. Domnevamo, da je vprašanje nagrajevanja strokovnjakov vir stalnih konfliktov med strokovnjaki, vodilnimi delavci in uslužbenci (upravo podjetja). V tem je tudi eden glavnih razlogov fluktuacije strokovnjakov, ki povzroča podjetju veliko škodo. Strokovnjaka, ki odide, je treba nadomestiti z novim, ki pa ga je treba v delo šele uvesti. Stroškom uvajanja je treba pristeti še stroške neopravljenega dela, ki bi ga moral opraviti tisti, ki je iz podjetja odšel. (Se nadaljuje)

Svetleče ceste

Düsseldorf je prvo nemško mesto, ki je poskusilo napraviti bolj svetlo bitumensko prevleko na cestah, s tem da so ji dodali aluminijske opilke. Ta postopek so sedaj preizkusili na poskusnem odseku ceste. Gornja plast ceste je dobila svetlikajoče lastnosti, tako da je bila cesta videti, kot da bi bila pokrita s snegom. Obrisi pešcev in avtomobilov so bili na ta način mnogo bolj jasni.

Toda zdi se, da so Kanadčani prišli še dlje: zgradili so svetleče ceste, ki so brezhibno vidne v temnih nočeh in v megli, ne da bi pri tem oslepili vozačev. Poslužujejo se plastičnih polprevodnikov, izdelanih iz nafte in ti so občutljivi za ultravijolične žarke. Ker vsebujejo klor, zadošča že samo ultravijolično žarčenje Sonca podnevi, da se površina ceste navzame svetlobne prevodnosti za vso noč. Z drugo besedo torej izžarevajo v temi mrzlo svetlobo in to je prav gotovo idealna rešitev za nočno vožnjo.

M. B.

Po turistični Šiški

Vespa, na kateri sva sedela fotoreporter in jaz, je »požirala« kilometre proti Medvodam. Prehitevali so naju večinoma avtomobili s tujo registracijo. Največ jih je nosilo oznako »D«, manjkalo pa tudi ni Avstrijcev in Francozov.

V Mednem sva zavila proti motelu. Presenečenja sva bila, ko sva si ogledala parkirane avto-

Tudi midva zavijeva. Med vožnjo na dolgo in široko razpravljava o tem, ali je Zbiljsko jezero naravna lepota ali ne? Pravzaprav so ga naredili ljudje, ki so zajezili reko. Da jezero v okolje »paše«, sva ugotovila v čolnu, katerega sva si za nizko izposojevalnino izposodila v lepo urejeni čolnarni. Vsak dan je na jezeru več jadrnic. Pravijo, da so

zgradili vikend hišice in povečali gostišče.

»V Goričanah, tam pa bo marsikaj za videti, ko bo vse gotovo,« je dejal oskrbnik campinga, medtem ko nama je natakala hladno pivo.

Najzanimivejši turistični objekt, ki bo v letošnjem letu dograjen v občini Šiška, bo obnovljeni grad Goričane. Dela na njem bodo veljala več kot 200 milijonov dinarjev. Restavratorska in obrtniška dela gredo h kraju. Če se ne bo kaj zataknilo pri obrtniških delih, bodo odprli obnovljeni objekt v mesecu septembru. Tega meseca v letu 1934 je bila v njem pokrajinska partijska konferenca.

V enega izmed grajskih prostorov bodo prenesli bogato zbirko eksotičnih predmetov pokojne Japonke Skuškovice, ki je svojo čudovito zbirko poklonila narodnemu muzeju.

Na prostoru pred gradom in vse tja do razvalin starega gradu na hribu bo urejen velik relief Jugoslavije. Vsa večja jugoslovanska mesta bodo zastopana v njem. Simboliziral ga bo objekt, značilen za neki kraj.

V gradu bodo tudi uredili stalno razstavo predmetov in fotografij iz NOB.

Ko sva se vračala proti Smledniku, sva na hribu opazovala stari smledniški grad. V vasi sva zvedela, da grad rekonstruirajo. Roke nad njim ima zavod za spomeniško varstvo. Zaščiten je in sodi med zgodovinske objekte prvega razreda. Tu so naju tudi opozorili na viteško dvorano v Lazarinijevem gradu. Polno lepo ohranjenih fresk je v njem. Res škoda, da grad zaseda vzgojni zavod.

Večeralo se je, ko sva se vračala proti Ljubljani. V daljavi so za nama ostajale Karavanke. Na letališče v Brnikih se je spuščala hitra caravela. V svojem trupu je pripeljala turiste.

Mar nam bo uspelo katerega izmed njih za nekaj dni zadržati v naši občini? Po priključitvi predela ob Savi in Sori so se možnosti razvoja turizma v občini Šiška močno povečale.

In kakšni so načrti?

Že vrsto let se vleče vprašanje o zgraditvi planinske koče na Rašici. Ta pomemben spomenik iz naše bližnje zgodovine in priljubljena izletniška točka Ljubljancem res ne bi smela biti brez nje. Načrti so že narejeni, vendar jih spreminjajo iz leta v

leto. V koči naj bi bila stalna razstava fotografij, posvečena narodnoosvobodilni borbi.

Pravijo, da bodo letos nepreklicno uredili gostišče na Toškem čelu, kamor ljudje zelo radi zahajajo.

Razmere ob Sori so se letos vsaj malo izboljšale. Vikend hiši-

co, ki je bila prej last NB, je prevzelo v oskrbo Turistično društvo Loka. Nabavili so novo opremo in uredili bife, tako da so si kopalci lahko hladili vroča grla.

Pri remizi naju je prehitel avtobus, poln zvedavih obrazov turistov. Zapeljala sva za njimi. Pri semaforju so zavili v desno. Pred hotelom »Ilirija« se je avtobus ustavil.

»Dobrodošli!« Prileteli so s caravelo. Ustavili so se v naši občini. Z Mitjo sva se drug drugemu nasmehnila. **L. Lucu.**

Zahvala upokojujencev

Kakor vsako leto je sindikalna podružnica LITOSTROJ priredila za svoje upokojujence tudi letos izlet v Fiesu, ki je bil 13. septembra.

Vabilu se je odzvalo 90 upokojujencev z družinskimi člani.

Pred odhodom je upokojujence pozdravil predsednik sindikalne podružnice Vinko Kožuh v imenu sindikata, v imenu uprave pa šef kadrovske službe. Oba sta zaželela upokojujencem prijeten izlet.

Za pozdravni govor se jima je v imenu upokojujencev zahvalil Ignac Gorišek.

Izlet je prekrasno uspel. Bilo je lepo vreme, ki je vsem omogočalo prijetno kopanje.

Postrežba je bila odlična, vsega je bilo v izobilju, razpoloženje je bilo veselejšo, pa kar najboljšje.

Godbeniki so poskrbeli, da so se plesa željni lahko vrteli ob

taktih valčkov in polk do ranega jutra.

Zahvaljujemo se prirediteljem uspelega prijetnega izleta, ki nam bo ostal v najlepšem spominu.

Se posebna zahvala gre vodičem za potrpežljivost in skrb.

Ignac Gorišek

PISMO INDIJSKE AMBASADE

Mene in vse člane ambasade so ganili izrazi sožalja, ki ste jih poslali ob smrti našega voditelja g. Jawaharlala Nehruja. Vemo, da jugoslovansko ljudstvo, ki ga je Nehru občudoval in imel rad, deli ob tej nesreči žalost z indijskim ljudstvom. Izrazi iskrenega sožalja nas bodo podprli v naši žalosti. Hvala.

R. S. MANI
(indijski ambasador)

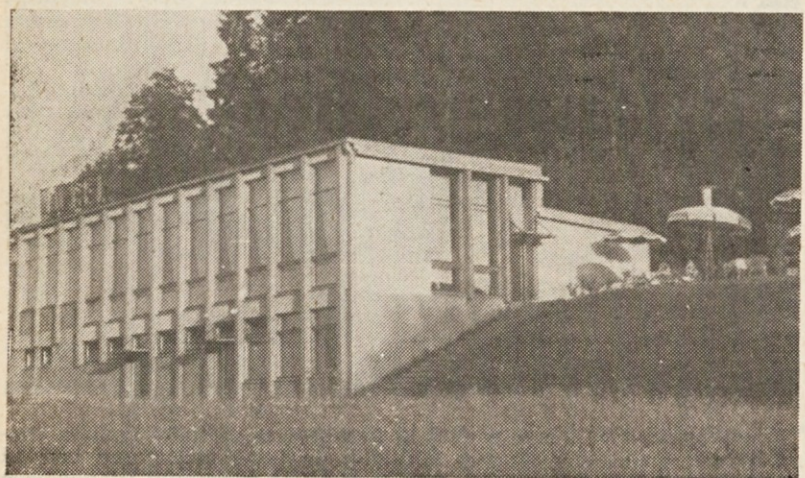
Se zadnje priprave ter ugoden veter in jadrnici bosta razpeli jadri. Na Zbiljskem jezeru je vsak dan več jadrnic

mobile. Sami »fičoti«. Statistični podatki govorijo, da se je potrošnja alkoholnih in brezalkoholnih pijač v motelu Medno povečala v primerjavi z lanskim polletjem od 10.000 litrov na 34.000 litrov. Kolikšen del odpade na domače goste, ni bilo ugotovljeno.

Vsak dan se več turistov odloči da pri Medvodah zavije z gorenjske magistrale na stransko pot, ki vodi proti Zbiljskemu jezeru.

za jadrnanje izredno dobri pogoji. Če imaš denar, si lahko na bregu postaviš vikend hišico. V zadnjem času rastejo kot gobe po dežju.

Zaveslava do campinga »Zorica«, ki ga ima na skrbi Turistično društvo Smlednik. Leži ob jezeru, za streljaj pa je oddaljen od vasi Dragočajne. Je izredno snažen in skrbno urejen. V bližini prihodnosti bodo za goste

Motel v Mednem je med najlepšimi v Sloveniji

Meritve v HE Medvode

Iz članka z naslovom HE s povečano močjo, ki je izšel v Delu dne 9. avgusta 1964 lahko izvemo, da so v elektrarni Medvode zaključili meritve, s katerimi so ugotavljali nove pogoje obratovanja. Izračuni so pokazali, da je možno, da bi povišali gladino akumulacijskega jezera in s tem povečali moč elektrarne. Z dodatnim betonskim pragom pod zapornicami so dvignili gladino jezera za en meter. Specifično porabo vode so močno zmanjšali. Prej je bil potreben pretok za moč 1000 kW približno 7,3, zdaj pa samo 6,3 m³/s.

Učinek elektrarne se je povečal za več kot 10 odstotkov in tako bodo ob ugodnem vodnem stanju proizvedli nad 5 milijonov kWh letno več kot doslej.

Do takega povečanja moči elektrarne ni prišlo samo zaradi povečanega padca, ampak tudi zato, ker je izkoristek agregatov pri novem načinu obratovanja celo boljši, kot je bil prej. Večji vodni pritisk tudi ugodno vpliva

na turbine. Razen tega bo povečana akumulacija vode omogočila izdatnejše kritje potreb v dnevnikih konicah.

TIŠINA IZ ROPOTA

Sovjetski inženir Bukovski je izdelal zanimiv aparat, ki preganja nadlogo z nadlogo: preganja iz stanovanj ropot, ki prihaja iz ulice ali od sosedov. Ta aparat lahko vključiš na navaden radijski sprejemnik in posrka vse nizkofrekvenčne šume ter jih pretvori v električne signale določene frekvence in moči. Nato te signale ponovno pretvori v zvoke istih frekvenc, toda nasprotnih faz. Zvočni valovi se tako uničijo in s tem nastane popolna tišina. Če vemo, kako se v vseh mestih bore proti nadležnemu ropotu, potem si lahko samo želimo, da bi tak dobrodejen aparat čim prej prišel v prodajo in rabo.

Ati, kako velika tovarna je to...

VEČ KOT TRI TISOČ LJUDI JE OB 17. OBLETNICI LITOSTROJA OBISKALO NASO TOVARNO

— Nikoli si nisem predstavljal, da že vse to, kar sem danes videl v tovarni, izdelujemo pri nas v Jugoslaviji.

— Bil sem že v tovarni, pravo predstavo o njej pa sem dobil šele sedaj, ko sem si ogledal vso. Velika je in lepo urejena.

— Všeč mi je, da je delavec pripeljal družino in ji razkazal tovarno.

— Pred izdelki težke industrije se človek nehoti ustavi. Nekaj je v njih, kar navdaja človeka s spoštovanjem.

— Velika tovarna je to. Po pravici se imenuje gigant težke industrije. To so bile besede, ki so jih o naši tovarni izrekli kmet iz Prekmurja, komercialist, novinar, gospodinja in delavec. Bili so eni izmed tistih, ki so v nedeljo, 6. septembra, obiskali našo tovarno.

Nežna otroška roka je lovila žuljavo roko delavca, ko se je ta dvignila, da bi mu pokazala veliko peč, iz katere teče razbeljeno železo. Očeta je hotel držati za roko in ni je izpustil skozi vso tovarno. Ponosen je bil na svojega očeta. Jutri bo prijateljem pripovedoval o tovarni in svojem očetu.

Zenička, mati krepkega fanta, ki je stal poleg nje in ji vneta razlagal o velikem stroju, na katerem dela, je bila vsa zaskrbljena.

— Nikoli mi nisi povedal, da je stroj tako velik. Previden moraš biti, da se ti ne pripeti nezgoda.

Zasmejal se je in z roko pokazal na lepak, ki opozarja na varnost pri delu.

Največ zanimanja so obiskovalci pokazali za velike stroje v obdelovalnici in za montažo turbin.

Fantič štirinajstih let in še marsikateri drug obiskovalec ni bil zadovoljen s tem, da se je samo razgledoval po tovarni.

Kaj predstavlja velika obdelana gred? Kje se bo vrtel veliki boben iz pločevine? Kakšna je razlika med sivo in jekleno litino?

Nikogar ni bilo, ki bi jim o tem povedal. Vsi niso bili v spremstvu litostrojanov. Strokovnega vodstva po tovarni pa menda ni bilo.

V tovarni imamo delavce, stare »fabričane«, ki bolje poznajo tovarno kot marsikateri tehnik. Prepričan sem, da bi bil vsak izmed njih ponosen, če bi mu zaupali vodstvo po tovarni. Lepa in velika je naša tovarna. Ljudje so jo občudovali. Pogrešali pa so tisto toploto, ki jo ji

lahko dajo samo ljudje. Nekaj delavcev, oblečenih v delovne halje—in velike tovarniške hale bi postale prijaznejše.

Ko sem odhajal, je pred tovarno stala gruča dečkov. Zeljno so se ozirali za tistimi, ki so odhajali v tovarno. Njih niso pustili noter, ker so bili brez spremstva staršev. Vse lepo in prav. Samih res ni za pustiti v tovarno. Človeka, ki bi jim razkazal tovarno, pa ni bilo.

Morda bi se eden izmed petih fantičev odločil za svoj bodoči poklic prav tisto nedeljo?

L. Lucu

Med ogledovanjem našega podjetja

Gigant HE Djerdap

Dne 7. septembra so pričeli z deli na gradbišču hidrocentrale Djerdap, in sicer na sektorju Sip—Mura Vaji. Predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz-Tito in predsednik ljudske republike Romunije Georgiu Dej sta prisostvovala slovesnemu začetku del in odkrila na jugoslovanski in romunski strani spominske obeliske na mestih, kjer bo nekoč obratovala HE Djerdap.

Ker bo tudi Litostroj sodeloval pri izgradnji te gigantske hidrocentrale, smo zbrali nekaj podatkov zanimivosti z gradnjo HE Djerdap.

Iniciativa, da bi uporabili vodno energijo Donave, je prišla od državnih oblasti. Pričeli so pripravljati študije, kako bi najbolje uredili hidroenergetski sistem na področju Djerdapa. Prva naloga je bila, predvideti celotni možni potencial, ki bi ga lahko izkoriščali na tem predelu.

Leta 1956 je bil podpisan sporazum med Romunijo in Jugoslavijo o skupnih pripravah osnovne tehnične dokumentacije. Z delom so pričeli leta 1957 in do leta 1959 so pripravili tehnični in ekonomski memorandum, nekakšen investicijski program. Obe vladi sta ga sprejeli in se domeni o pripravah poročila o projektu.

Med pripravi tehničnih in ekonomskih memorandumov so proučevali možnosti in alternative, kar je dalo osnovna ekonomska in energetska pokazala, s katerimi naj bi dosegli sprejemljiv sklep o stopnjah in delih, s katerimi bi dosegli maksimalen ekonomski in energetski učinek. Pripravljena dokumentacija je pokazala, da je v prvi stopnji ekonomsko upravičena regulacija Donave s pomočjo izgradnje HE pod vasjo Sip, kar bi omogočilo najugodnejše izkoriščanje energije; sama lega HE pa bi omogočila kompleksno urejevanje Donave v tem predelu za navigacijske potrebe.

Glede na ta ekonomska in energetska pokazala so podrobno pro-

učili vse podatke, kar je bilo potrebno za nadaljnje elaborate in za gradnjo samo. Ker so vse podatke dobili s podrobnimi proučevanji, sloni poročilo o projektu na prvovrednih topografskih, geoloških in drugih elementih. Zato lahko sklepamo, da med gradnjo ne bo prišlo do neprijetnih presenečenj.

To poročilo je bilo izdelano v tesni povezavi z romunskimi strokovnjaki. Razpravljali in sporazumeli so se o vseh podrobnostih in sklenili sporazum. Vsak parameter so proučili z ekonomske in tehnične strani.

V dokončnem poročilu so navedli tudi vsoto investicij in na osnovi teh podatkov so izračunali ekonomske učinke. Da bi realizirali ta načrt, je bilo treba proučiti tudi metode dela in organizacijo delovnih operacij za vsako stopnjo posebej.

Področje Djerdap se razteza ob Kostolah na jugoslovanski strani in Turzeina na romunski strani do ustja reke Nere, v približni dolžini 144 km. Z izgradnjo HE Djerdap bodo okrog 130 km tega področja uporabili za hidroenergetski in navigacijski sistem.

Izgradnja tega obširnega sistema bo prispevala velik delež k ekonomskemu razvoju obeh držav: Romunije in Jugoslavije, poleg tega pa se bodo odprle nove možnosti za industrijsko in ekonomsko sodelovanje med tema dvema državama.

Ko je bilo leta 1963 pripravljeno poročilo o projektu, sta predsednika SFRJ Josip Broz-Tito in predsednik romunskega državnega sveta Georgiu Gheorgiu Dej podpisala sporazum o izgradnji hidroenergetskega in navigacijskega sistema Djerdap. Sedaj to poročilo še izpopolnjujejo. Nato pa bodo vse načrte poslali v odobritev jugoslovanski in romunski vladi.

Tudi izgradnja navigacijskega sistema ni velikega pomena samo za Jugoslavijo in Romunijo, ampak za vse države ob Donavi. Sedanja navigacijska kapaciteta v predelu Djerdapa je okrog 12 mi-

lijonov ton letno. Po izgradnji novega sistema pa bo predvidoma dosegla 50 milijonov ton letno. Novi sistem bo tudi izločil vse ovire in omejitve, ki sedaj ovirajo plovbo po Djerdapskem kanalu.

Plovba je sedaj dovoljena samo podnevi. Precej je plitvin in močnih tokov, ki onemogočajo varno vožnjo. Z izgradnjo novega sistema pa bodo te ovire odstranjene.

Sedanji promet skozi Djerdap doseže okrog 10 milijonov ton na leto. Vsako leto pa naraste za približno 0,5 do 1,0 milijona ton. To pomeni, da bi že v naslednjih nekaj letih promet presegel možnosti Djerdapa in da bi to povzročilo precejšnje težave. Pri sedanjih plovnih pogojih skozi Djerdap srečamo tudi druge težave, posebno nizko vodno stanje v poznem poletju in v začetku jeseni. V tem času čaka veliko ladij na obeh straneh Djerdapskega kanala, da se bo vodna raven zvišala. Številne signalne naprave svariijo pred mnogimi nevarnimi predeli. Plovba skozi kanal traja polnih 105 ur.

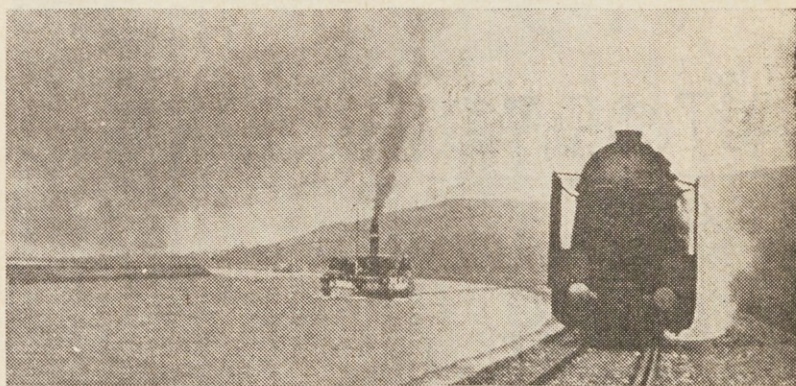
Naloga graditeljev novega hidroenergetskega in navigacijskega sistema bo ukrotiti divji tok Donave v tem predelu.

V nadaljnjo ilustracijo nekaj podatkov.

Kapaciteta naše največje hidrocentrale je povprečno okrog 10,3 milijarde kWh letno, medtem ko so leta 1962 vse jugoslovanske hidroelektrarne in termoelektrarne proizvedle 9 milijard in 900 milijonov kWh. HE Djerdap bo 10-krat večja kot velika HE Jablanica in 50-krat večja kot HE Zvrnik. Na svetu je zelo malo tako gigantskih hidrocentral. Večje so le: HE Kujbiševska na Volgi, HE na reki Kolorado, HE na reki Jenisej v Sibiriji in HE Assuan v Egiptu.

Z izgradnjo hidroenergetskega in navigacijskega sistema Djerdap bosta Romunija in Jugoslavija pridobili veliko električne energije, uredil pa se bo tudi rečni promet po Donavi. Vse to pa bo zahtevalo tudi nekaj žrtev. Veliko cest bo poplavljenih, voda bo prekrila naselja, polja, travnike in pašnike. Akumulacijsko jezero, ki bo zadrževalo 35 milijard m³ vode, bo preplavilo kompleksne zemlje v skupni dolžini 120 km.

Pri vseh pripravljanih delih za izgradnjo, vključno pripravljane študij in načrtov, so sodelovale ekipe strokovnjakov jugoslovanskih podjetij na naši strani in romunskih podjetij na ro-

Lokomotiva vleče potniško ladjo skozi Sipski kanal

munski strani. Število podjetij, ki sodelujejo pri teh delih, je precej veliko, domnevajo pa, da se bo še povečalo. Odvisno je tudi od sposobnosti posameznih podjetij za izvajanje določenih del oziroma za dobavo opreme. Odvisno bo tudi od njihovih dosedanjih referenc, od dejstva, ali se lahko vključijo v to ogromno delo s celotnim ali pa samo z delom njihovega proizvodnega programa. Za jugoslovanska podjetja bodo najboljše priporočilo izkušnje, ki so si jih pridobili doma in v tujini.

Kasneje bodo določili, koliko tujih firm naj bi sodelovalo pri izgradnji detajlov hidroenergetskega sistema Djerdap. Domnevajo, da jih bo sodelovalo le toliko, kot je ekonomsko upravičeno.

Predvidevajo, da bo celoten hidroenergetski sistem v obratovanju do leta 1972. Zapomnimo si, da sta Romunija in Jugoslavija od prvega dne odlično sodelovali in da se je med njima ustvarila atmosfera obojestranskega zupanja in razumevanja za probleme obeh držav.

Drobiž

POSLUŠAJMO KOVINE

Za preizkušnje kovine ali zlitine v raznih pogojih bo morda zadoščalo poslušanje govornice — kovine. Ameriški strokovnjak je v resnici dognal, da kovina oddaja neke posebne zvoke, če jo postavimo nasilnim obdelavam, kot je obstrlevanje, zvijanje, pritiski itd. Teh glasov seveda človeško uho ne more slišati. Gre za zelo kratkotrajne vibracije, ki nastanejo s premeščanjem atomov in molekul. Ameriški tehnik sedaj skuša izdelati mikrofoni, s katerim bo lahko ojačil stokanje atomov, s čemer bi lahko odkrili morebitne slabosti v kovinah.

PRENOSNI MOSTOVI Za PEŠČE

V Angliji so pričeli izdelovati prenosne montažne mostove za pešce, ki so primerni predvsem za ulice in poti z živahnim motornim prometom.

Tak montažni most lahko postavimo v 6 urah, medtem, ko je promet ustavljen le za 12 minut. Most je širok 1 m in pol in se vzpenja nad cesto v višini 5 m. Dolžina mostu je odvisna od širine ceste nad katero je most.

POLLETNI JUGOSLOVANSKI IZVOZ

Po ocenah Sveta za zunanjo trgovino Zvezne gospodarske zbornice naj bi izvoz iz naše države v prvem polletju dosegel 127,5 milijarde dinarjev, kar predstavlja 48,7 % predvidenega izvoza za leto 1964. V kolikor bi se predvidevanja izpolnila, bi bil izvoz v prvem polletju večji za 18,9 milijarde dinarjev ali za 17 % v primerjavi z izvozom v istem času lanskega leta.

Pred nedavnim so Američani pognali v vesolje drugi satelit, opremljen z jedrskim generatorjem. Pričakujejo, da bo normalno deloval 5 let, medtem ko bo satelit sam potoval okoli Zemlje vsaj 900 let.

Sovjetski zoologi na oceanoografski ladij Vitjac so našli najdaljšega črva na svetu. To je morski črv, ki je dolg 2 metra in 30 cm debel.

Ena od velikih »levičarskih« dežel v prometu, Švedska, bo s 1. januarjem 1966 prešla na vožnjo po desni strani. Sprememba jih bo stala kakih 60 milijard dinarjev.

Največji tovornjak na svetu je francoskega porekla. Težak je kar 328 ton in je 34 metrov dolg. Naloži lahko za dober tovorni vlak tovora, oziroma natanko 250 ton. Za zaključek naj povemo, da vozi na 56 kolesih.

ŽELEZNISKA NESREČA

V torek, 1. septembra, sta ob 5,28 uri v bližini Litostroja trčila tovorni vlak, ki je vozil iz Jesenic in tovorni vlak, ki je peljal iz Ljubljane. Obe lokomotivi sta bili močno poškodovani, uničeni so bili trije vagoni, štirje pa močno poškodovani. Ranjen ni bil nihče. Iz ene izmed cistern se je razlilo po progi 63 hl bitumena. Računajo, da gre škoda v milijone.

Do trčenja je prišlo, ker je kretničar postaje Vižmarje zamenjal signal in dovolil vlakovodji vlaka 955 odhod, ne da bi se prej prepričal, če je proga prosta.

NEMŠKA ATOMSKA LADJA

V Kielu (Zah. Nemčija) so začeli graditi prvo nemško tovorno ladjo na atomski pogon. Imela bo 15.000 ton in bo prevažala rudnine. Stroški so preračunani na 50 milijonov DM, ali po naše blizu 10 milijard dinarjev.

PRIZNANJE ZVEZNE GOSPODARSKE ZBORNICE

Zvezna gospodarska zbornica iz Beograda nam je pred dnevi poslala obširen dopis, v katerem se nam zahvaljuje za naše uspešno sodelovanje na prvomajski paradi. Prireditelji so pohvalili okrasitev našega kamiona v skladu z značajem letošnje parade, ki je imela poudarek na povezavi proizvodnje s človekom.

ŠIROKA MENJAVA S TUJINO

Jugoslavija je imela lani blagovo izmenjavo s 116 deželami, in sicer preko 86 meddržavnih pogodb in 246 sporazumov. Naša dežela ima sedaj pogodbene odnose z 28 afriškimi. 19 azijskimi in 11 deželami v razvoju z ameriškega kontinenta.

Lani je sklenila Jugoslavija še nove sporazume s 55 deželami. Zlasti pomembno je ekonomsko sodelovanje z Bolivijo, Brazilijo, Čilom in Mehiko. Prav tako se je v preteklem letu znatno stabilizirala menjava s socialističnimi deželami Vzhodne Evrope in letos je predvidena njena obsežna razširitev. S temi deželami smo sklenili največ novih pogodb: z Madžarsko 19, s Sovjetsko zvezo in Romunijo po 16, z Bolgarijo 10 in Češkoslovaško 8.

DELOVNA DISCIPLINA

JE KLJUČ DO

IZVRŠITVE PLANA

Zanima vas . . .

PRISLI

Ljudmila Lorger, Jože Ajtniš, Stefa Vesiljaj, Tanja Strajvar, Ciril Godnjavec, Metod Pavlin, Stjepan Stasuš, Andrej Tavčar, Jožica Šubič, Jože Peternel, Stefan Komljanović, Alojz Bratun, Mehmed Kovačević, Small Mušić, Avgusta Martini, Darinka Sesek, Jože Hočevan, Stefan Dorniš, Franc Zajc, Jože Žitnik, Stanko Železnik, Ivan Rozman, Gitard Ferme, Vinko Udovit, Terezija Kosak, Janez Zupan, Ilija Stanković, Nedeljko Palačković, Antonija Rozman, Andrej Strmlec, Miroslav Bizovićar, Anka Babič, Slavko Domjavič, Marjan Istenič, Dani Radivojevič, Jova Radivojevič, Krsta Gergit, Valentin Prisljan, Slava Demšar, Radko Kondit, Anton Zupantič, Stevo Virag, Jelena Sklepič, Albina Kocjavčić, Anica Majstrovich, Jože Grm, Mirjana Ristit, Janez Ošljaj, Iva Neret, Leposlava Perit, Katja Sorn, Franc Novak, Majda Kristan, Marjan Sešek, Jože Kralj, Marija Turk, Franc Kokali, Lojzka Podgoršek, Alojz Sadar, Ivan Bašek, Vladimir Vejnović, Nada Sodja, Ivan Medič, Josip Gudavec, Ivanka Podpečan, Jela Rajevac, Jože Hočevan, Djordje Majski, Karol Kramar, Vinko Gregorič, Franc Herle, Pero Duspura, Marija Košir, Delija Delić, Terezija Zabukovec, Marjan Porenta.

ODSLI

Janez Rode, Rado Lukežič, Marija Bokal, Mitja Lubej, Stane Jerman, Stanislav Pustavrh, Ema Počkar, Miroslav Bizovićar, Stanislav Hočevan, Josip Mundžer, Todor Najdović, Anton Starit, Anton Vodniš, Franjo Sajnovič, Alojz Taler, Jože Čoš, Franc Cimperman, Roman Jerše, Andrija Tadič, Mirko Lukčević, Tomo Djurašin, Martina Klančnik, Mato Lutrivg, Tomo Zmavc, Ivan Grajžt, Anton Meglev, Jože Pavlit, Karmen Klobutar, Jože Križan, Stanimir Zukic, Manfred Knez, Vera Čelebić, Angela Knez, Franc Erjavec, Minka Lavtar, Jožefa Mrvar, Viktorij Malenšek, Martin Valte, Franc Stifter, Miroslav Jeraj, Janez Požun, Janez Berdik, Jože Rozman, Pavel Fradet,

Adolf Longar, Tilen Kristan, Boris Pačršč, Vida Drev, Emil Skerl, Silvo Sinkovec, Danilo Djurašev, Suljo Begič, Miroslav Lozevič.

ZAHVALA

Podpisane se zahvaljujemo upravi in sindikatu podjetja in sodelavcem pokojnega Vinka Hribarja za spremstvo na njegovi zadnji poti, za številne vence in za lep poslovljni govor. Hkrati se zahvaljujemo tudi kolektivu livarne sive litine in njegovim bližnjim sodelavcem, ki so nam nudili denarno pomoč. Se posebej se zahvaljujemo Jožetu Lukancu in Jožetu Kožuhu za pomoč.

Zena Marija Hribar s hčerkama Olgo in Marto

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavcem iz PE HS, ki so mi ob moji upokojitvi in odhodu iz delovnega kolektiva izkazali pozornost s tovariškimi poslovljnimi besedami in darili.

Prav tako pa se zahvaljujem vodstvu PE HS, obratovodstvu in vodstvu sindikalne podružnice, posebej Jožetu Kožuhu, Julči Dimnikovi in Ivanu Vidmarju, ki so z osebnim prizadevanjem napravili vzdušje ob mojem odhodu tako prijetno, da mi bo vedno ostalo v spominu.

IVAN KLINC

Prepisujem na stroj! — Oglasite se pri Dolinar M., Obirska 19-3

UKRADENE BONE NASLI

Bone za nakup hrane, ki jih je pred kratkim odnesel iz naše menze neznani vlomilec, smo našli v Mostecu. Krog osumljencev se oži in upajmo, da bodo naši varnostni organi kaj kmalu izsledili predznake tatu.

OJ, TA VOJAŠKI BOBEN . . .

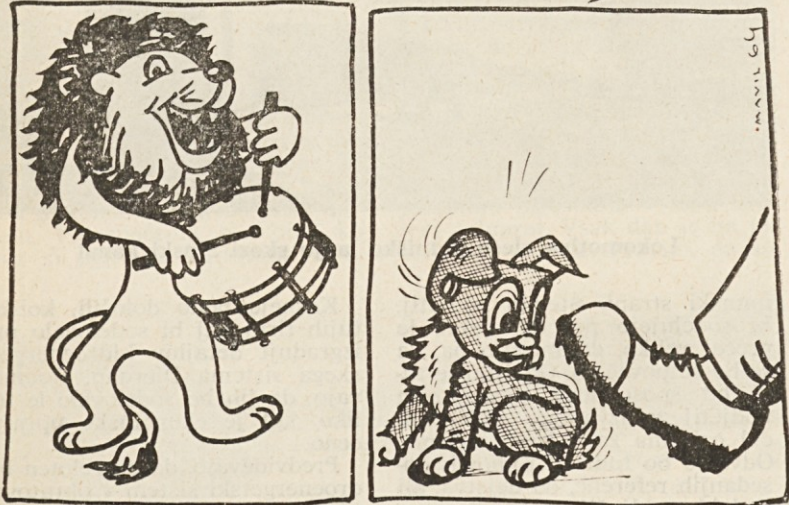
Iz Benkovca v Dalmaciji nam je pisal vojak Bernard Dolenc, ki pozdravlja ves kolektiv.

Naši vratarji so te dni prejeli nove obleke. Le kdaj bo dobila novo »preobleko« vratarska baraka pri glavnem vhodu Na sliki: Jože Ličen pred vratarsko kabino na glavnem vhodu. Tov. Ličen je v Litostroju že 17 let in ga kot dobrega a strogega vratarja poznajo najbrže vsi Litostrojčani

LITOSTROJSKA BASE

Pred nami je analitska ocena delovnih mest. Najbolj prestrašeni si mislijo, da bo ta ocena videti tako, kot si je zamislil naš karakturist. Prva podoba prikazuje delavca pred oceno, druga pa po njej.

Ali bo zdaj moja analitska ocena kaj boljša?

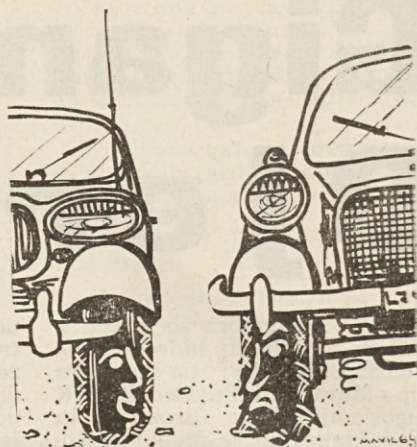
ZA RAZVE DRI LO

Kaj mislite, o čem se pogovarjata?

Janez, kako da te nisem mogel tako dolgo priklicati? Čudno, saj ima Litostroj deset linij in to ne samo telefonskih...

Oh ti uboga kolegica, kako si razcefrana — gotovo voziš po Kebetovi v Litostroj

STROJNIŠKI VESTNIK

glasilo oddelka za strojništvo, inštituta za turbo-stroje, društva strojnih inženirjev in tehnikov SR Slovenije

Prinaša aktualne članke iz strojništva, pregled domače in tuje strokovne literature, društvene vesti, poročila o delu in uspehih vseh vodilnih tovarn strojne industrije

Izhaja dvomesečno v nakladi 3000 izvodov.

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, Aškerčeva 16.

TEHNIKA

Časopis »Tehnika«, organ Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, izhaja vsakega prvega v mesecu.

Obsega:

1. Splošni del tehnike
2. Naše gradbeništvo
3. Rudarstvo in metalurgijo
4. Strojništvo in elektrotehniko
5. Kemično industrijo
6. Prehranjevalno industrijo
7. Promet
8. Organizacijo dela
9. Obvestila industrijskih podjetij o njihovih proizvodih in tehničnih dosežkih

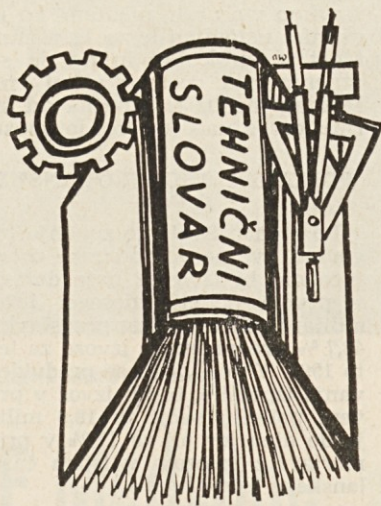
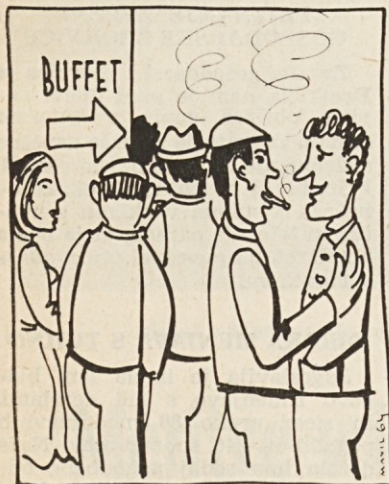
Vsaka številka obsega približno 25 strani velikega formata 21×29 cm.

Letna naročnina: 12.000 dinarjev.

Posamezna številka: 1250 dinarjev.

Naročila pošiljajte na naslov: DIREKCIJA ZA IZDAVAČKU DELATNOST »TEHNIKA«, Beograd, Kneza Miloša 7/II; telefon 30-106, 30-057 in 30-024

ČAKANJE

NABIJANJE

Jo, kam bi del?

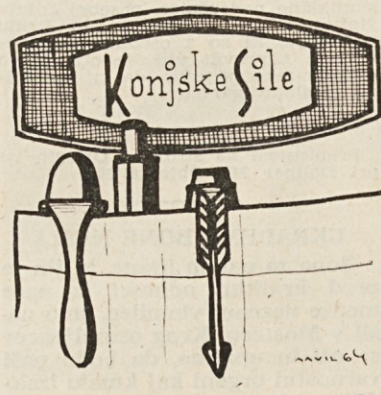
SEJANJE

FORMANJE

VARENJE

Naknadno objavljamo zaostale konjske sile

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5.200 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorni urednik Peter Likar — Telefon uredništva 33-511, telefon glavnega urednika 580, odgovornega 583 — Cena posamezne številke v prodaji 20 din — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP »Primorski tisk« v Kopru